Ніва

ГОД I № 20 БЕЛАСТОК, 15 ЛІПЕНЯ 1956 г. ЦАНА 60 гр.

МАРЫЯ КАНАПНІЦКАЯ

ПАРА

Раз другі сохі-крывулі
Зямлю нашу падвярнулі,
А па ўсякай скібе чорнай
Жджэцца севу, жджэцца зёрнаў.
Гэй, сяўцы, паспешны час!
А чаму-ж не відна вас?

Громы ўстрэлі зямлі лонам,
Прамкнуў вецер над загонам,
Зляцеў з неба дождж на нівы,
А дагэтуль не пайшлі вы.
Гэй, сяўцы, на ваш прыход
Жджэ зямелька, жджэ народ!

Бацькоў косці, што ў магіле,
Наша поле ўдабрылі,
Сонца сходзе к нам паволі,
Ужо за ценяў бляскаў болей.
Гэй, сяўцы, гарачы час!
Зямля - маці жджэ на вас!

Пераклаў
ЯНКА КУПАЛА

Янка Купала — вялікі прыяцель польскай літаратуры

Дарагая і блізкая сэрцу кожнага беларуса неўміраючая творчая спадчына нашага вялікага паэта Янкі Купалы, які ў гады першай буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі 1905-1907 г г ўзначаліў маладую беларускую літаратуру Купала прыйшоў у літаратуру ў той момант, калі магутны рэвалюцыйны дух рускага пралетарыята ўзняў народы Расіі, а ў тым ліку і беларускі народ, да актыўнага грамадскага жыцця Купалаўская паэзія стала выказнікам усенароднага гневу, адлюстраваннем нянавісці працоўных мас Беларусі да ўсяго нікчэмнага і ліхага, іх палымянай любові да ўсяго прыгожага і велічнага Цэлая літаратурная і грамадская дзейнасць паэта з'яўляецца прыкладам высакароднага служэння народу Яго гарачае сэрца патрыёта жадала жыць адным жыццём з народам У сваім вершы „З кутка жаданняў", напісаным у 1912 годзе, Купала ў наступных словах выражаў гэтае сваё імкненне:

„З цэлым народам гутарку весці,
Сэрца мільёнаў падслухаць біцця —
Гэткай шукаю цэлы век чэсці,
Гэта адно мне падпоркай жыцця..."

Любоў паэта да свайго народа ў змрочныя часы соцыяльнага і нацыянальнага прыгнёту заўсёды спалучалася ў яго з любоўю да іншых славянскіх народаў, а ў першую чаргу да рускага, украінскага і польскага народаў, якія таксама вялі барацьбу супроць супольнага ворага Пачуцці Янкі Купалы заўсёды звярталіся там, дзе бачыў ён змаганне супроць несправядлівасці, імкненне да свабоды і шчасця.

Сваю прывязанасць да брацкага польскага народа выразіў паэт у гарачай сімпатыі да яго нацыянальнай культуры

Агульна вядома тая моцная любоў Купалы да вялікага польскага паэта Адама Міцкевіча, які быў для яго прыкладам няспыннай барацьбы за незалежнасць народа за вызваленне яго ад царскага дэспатызму.

Адам Міцкевіч прыцягнуў увагу Янкі Купалы рэалістычнымі тэндэнцыямі сваёй творчасці Беларускі паэт імкнуўся папулярызаваць лепшыя творы Міцкевіча, перакладаючы іх народную мову.

У творчай спадчыне Купалы дакастрычніцкага перыяду знойдзем некалькі перакладаў твораў Адама Міцкевіча Ён пераклаў наступныя творы польскага паэта: Жамчужына польскай паэзіі — баладу „Трох Будрысаў", балады „Уцагонку" і „Пані Твардоўская", байку „Мужык і вужака" і два ўрыўкі з паэмы „Кандрат Валенрод". З асаблівым майстэрствам зроблены пераклад балады „Уцагонку", дзе перакладчык здолеў вельмі ўдала адлюстраваць момант вострай і напружанай сітуацыі, сутыкненне простага чалавека і ваяводы Перакладаючы творы Міцкевіча, Купала імкнуўся заўсёды данесці да чытача ідэйны сэнс арыгінала, яго вобразную сістэму, усе яго мастацкія вартасці Купала — знаўца беларускага фальклору — выразна адчуваў у баладах Міцкевіча ўплыў беларускай вусна-паэтычнай творчасці, якая і для яго была невычэрпнай крыніцай мастацкіх вобразаў Супольныя вытокі шматлікіх твораў двух паэтаў былі таксама спрыяючым момантам, які зблізіў Купалу да Міцкевіча Трэба адзначыць, што геніяльны паэт польскага народа аказаў, асабліва на творчасць ранняга Купалы, свой моцны ўплыў

Сярод другіх польскіх пісьменнікаў, вельмі любіў Купала творчасць Людвіка Кандратовіча і Марыі Канапніцкай Асабліва захапляўся ён вершамі Кандратовіча, у якіх знайшоў яркія карціны ўбогага жыцця беларускага селяніна Некаторыя творы гэтага польскага паэта, напісаныя на беларускім матэрыяле, выклікалі ў Купалы шчырую пашану да „Вясковага лірніка", — як называў ён свайго польскага сябра Два творы Кандратовіча, вершы „На Палессі" і „Нядзеля", якія ўдала адлюстроўвалі гаротнае жыццё беларускага селяніна, увайшлі ў залаты фонд дакастрычніцкіх перакладаў Янкі Купалы.

Асаблівую вартасць мае пераклад верша „На Палессі" У гэтым перакладзе бачым самастойнасць і арыгінальнасць перакладчыка, які захоўваючы ў межах магчымасці сэнс арыгінала, яго ўнутраны змест, з майстэрствам выкарыстоўваў каларыт жыцця беларускага селяніна — бедняка У якасці прыкладу возьмем адзін з куплетаў арыгінала і яго беларускую версію:

„Ludzie w lnianej siermiędze,
Lub odarci jak nadzy,
Na ich twarzy znać nędzę,
I brud dymu i sadzy."

„Людзі ў зрэбных сярмягах,
Лапці ногі ім вяжуць,
У ваччу голад, смага,
Б'е ад іх дым і сажа"

Радок „Лапці ногі ім вяжуць" у перакладзе гаворыць аб нядолі беларускага мужыка, для якога лапаць у часы тыя і быў сімвалам беднасці Супастаўленне прыведзеных толькі што радкоў перaклада з першакрыніцай пераконвае нас, што Купала імкнуўся не да літаральнай дакладнасці ў вузкім сэнсе слова а да захавання мастацкай сутнасці арыгінала, да таго, каб пераклад стаў „арыгінальнай з'явай" у беларускай літаратуры.

Сваю любоў да Людвіка Кандратовіча ўвасобіў Купала ў вершы, прысвечаным памяці польскага паэта, пад загалоўкам „Вясковы лірнік", які датуецца 1911-1912 гадамі У ім у словах шчырай адданасці для Кандратовіча пісаў, што хоча „выліць думку".

„Аб музыцы, што лірай сваёй чарадзейскай
Мне ў душы светач выклікаў новы..."

Тое-ж самае можна сказаць і пра адносіны Купалы да творчасці дэмакратычнай польскай пісьменніцы Марыі Канапніцкай Канапніцкая выклікала ў Купалы да сябе вялікую пашану дзякуючы таму, што смела выкрывала соцыяльную несправядлівасць, што ў рэалістычных замалёўках апісвала ўмовы жыцця і працы польскіх сялян У гады першай рускай рэвалюцыі Купала прыступіў да перакладаў з польскай мовы Адным з першых яго перакладаў быў верш паэтэсы „Каму", дзе рашуча сцвярджалася, што зямля павінна належыць тым,

„Каму ў полі труд — закон,
А чужыя з нівы вон!"

Сярод другіх перакладаў Купалы, якія сведчаць аб яго вялікай сімпатыі да польскай паэтэсы, з'яўляюцца вершы: „Пара", „На жалейцы", „Збудзіўся лес, азваўся лес", „Родны дом" У вершы „Памяці Марыі Канапніцкай", які быў упершыню надрукаваны ў 1910 годзе ў газеце „Наша ніва", Купала збудаваў трывалы помнік „Вялікай песнярцы — княгіні, абаронцы ўсіх пакрыўджаных".

Ён пісаў:

„А з мільёнаў грудзей набалелых
Плысці ўздых з веку ў век не пакіне
Па заступніцы ўсіх няшчаслівых,
Па вялікай пяснярыцы — княгіні".

Любоў Янкі Купалы да вялікіх прадстаўнікоў польскай літаратуры Адама Міцкевіча, Марыі Канапніцкай і Людвіка Кандратовіча была выражэннем спрадвечных інтэрнацыянальных сімпатый беларускага народа да польскага народа, якія ў мінулым супольна змагаліся за лепшае жыццё, а цяпер супольна абараняюць гэтае жыццё ад злых сіл цемры і адсталасці Таму так моцна мы любім свайго песняра, які да сённяшняга дня вядзе сваю гутарку з беларускім народам.

Мгр. М. КАНАПАЦКІ

У музеі Я. Купалы ў Мінску. Гутарку з вучнямі вядзе дырэктар музея, жонка Купалы — У. Ф. Луцэвіч.

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

Усякая ўсячына

Акупанты з Зінг—Зінг

У бліжэйшы час, у Заходнюю Нямеччыну будуць прысланы амерыканскія спецыяльныя акупацыйныя атрады, скамплектаваныя з амерыканскіх салдатаў засуджаных за злачынствы крымінальнага характару, на знаходжанне ў карных батальёнах і, з былых вязняў, якія былі датэрмінова звольнены, каб „паправі́ліся" службай у арміі Як паведамляе заходненямецкая газета «Франкфурт Альгэнмайнэ Цайтунг» гэтыя новыя акупацыйныя атрады будуць мець назву «папраўчых атрадаў».

Што ў іх разуменні з'яўляецца чалавечым

Вось паведамленне з англійскай газеты «Обсэрвер» з 17 чэрвеня г. г. — «Кінутая на востраў Бікіні ў мінулым месяцы, вадародная бомба выбухла ў чатырох мілях ад планаванага месца — заявіў учора містэр Дональд Куэрліс, — міністр авіяцыі ЗША.

Містэр Куэрліс дадаў, што гэтая памылка з'яўляецца «чалавечай справай».

Дзве меры

Без каментарыяў друкуем два паведамленні з газеты «Н'ю Йорк Таймс» з 1 мая г. г.

— „Бастон, 30 красавіка — Член Палаты прадстаўнікоў ад імя дэмакратычнай партыі са штата Масачусетс — Томс Ю. Лейн, сягоння быў пакараны 4-ох месячным арыштам і штрафам 10.000 долараў за неаплачванне падаходнага падатку:.. Абвінавачан у нязаплачэнні 38.524 долараў падатку».

А вось другое паведамленне:

«Вашынгтон, 30 красавіка. — Вярхоўны суд сёння адхіліў апеляцыю Леоніса Бера абвінавачанага ў намеры нязаплачэння падаходнага падатку. Бера, былы кіраўнік Інстытута здароў'я засуджан на чатыры гады турэмнага зняволення за тое, што... у гадах 1951—1953 Бера заплаціў падатак ў суме 2.033 долараў, а павінен быў у той час заплаціць 3.459 долараў».

Выпрабаванне

Газета «Оэстэрайхішэ Фольксштымэ» надрукавала гэтаку анекдоту: «Вядомаму англійскаму доктару нервовых хвароб, пану Костэр у пэўным мястэчку культурнае таварыства наладзіла прыём.

— Скажыце, калі ласка, прафесар — запытаў старшыня таварыства, — як сцвярджаеце, што хтось ненармальны?

— Э!... — адказаў прафесар — гэта вельмі простая справа. У такіх выпадках задаем некалькі лёгкіх пытанняў, на якія кожны нармальны чалавек без большага клопату адкажа.

— Напрыклад?...

— Ну вось: — Капітан Кук адбыў тры падарожжы навокал свету і ў час аднаго з іх памёр. Як пан думае, у час каторага падарожжа так з ім сталася?»

Старшыня таварыства зморшчыў лоб, задумаўся і злёгку збянтэжаны, кажа:

— Ці не мог-бы пан прыдумаць іншага прыкладу? Я ў гісторыі вельмі слабы.

Уцехі

Вось некалькі інфармацый з газеты «Берлінер Цайтунг» з 3 ліпеня г. г. — «20-гадовы амерыканскі салдат акупацыйных войскаў напаў, і згвалціў 11-гадовую дзяўчынку, якая непадалёк горада Ульм збірала ягады.

У Лінебургу англійскі салдат напаў і без прычыны пабіў працаўніка гарадской управы. Ахвяру пабою трэба было перавезці ў шпіталь».

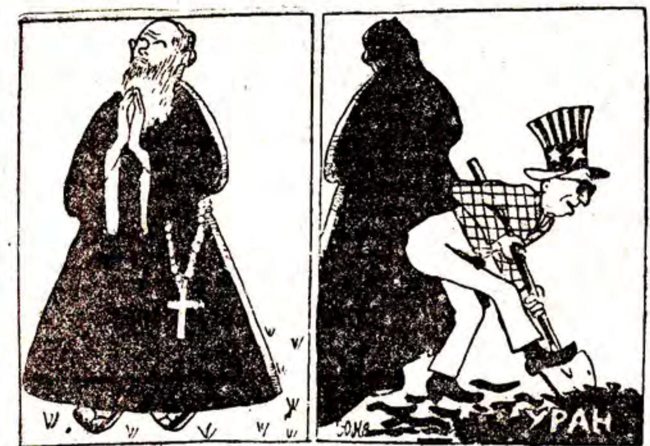
Чалавек чалавеку воўкам

Як паведамляе «Юманітэ» з 1 ліпеня г. г., амерыканскія суды завалены так званымі, справамі прамысловага шпіянажу.

Справа ў тым, што спаборнічаючыя паміж сабой, фірмы намагаюцца ўкрасць сабе таямніцы ўдасканаленай прадукцыі.

З гэтай мэтай інсталююцца падслухоўвачныя апараты, шукаецца ў кашах на смеце, падслухоўваецца тэлефонныя размовы, робіцца фотаздымкі пры дапамозе тэлеаб'ектываў і г. д.

У газеце «Комбат» апублікавана артыкул у якім абмяркоўваецца прычыны наплыву амерыканскіх місіянераў у Афрыку. У артыкуле паведамляецца, што місіянеры вельмі добра забяспечаны фінансавымі сродкамі. «Сродкі ёсць тым большымі — чытаем у артыкуле — чым багацейшыя даныя ваколіцы стратэгічнай сыравінай, напрыклад: пакладамі ўрана».

Фасад... і што за ім хаваецца.

Тыдзень у фотааб'ектыве

6 ліпеня г. г. па запрашэнню Урада Польскай Народнай Рэспублікі, прыбыла ў Варшаву чэхаславацкая ўрадавая дэлегацыя на чале з прэм'ерам Урада ЧПР, Віліямам Шырокім. У той-жа дзень старшыня чэхаславацкай ўрадавай дэлегацыі прэм'ер Віліям Шырокі нанёс візіт Старшыні Совета Міністраў ПНР, Юзэфу Цыранкевічу

На здымку: (злева) Ю. Цыранкевіч, Віліям Шырокі і З. Новак. *ЦАФ — фото Барaноўскі.*

На міжнародных лёгкаатлетычных спаборніцтвах у Медыялане, паляк Януш Сідло дабіўся яшчэ лепшых вынікаў, кідаючы кап'ё на 83,66 м., 10 см. больш ад сусветнага рэкорда Нікінена.

На здымку: Януш Сідло ў час рэкорднага кідка кап'ём на спаборніцтвах у Медыялане.

Фото — ЦАФ

Два невялікія астравы ля заходняга ўзбярэжжа Швецыі, л/горада Лысекіль — Малое Карнэ і Вялікае Карнэ маюць свае асаблівасці — жаночую брыгаду процілажарнай аховы.

З той прычыны, што мужчыны большасць часу прысвячаюць лоўлі рыб, процілажарная ахова даверана жанчынам. *Фото — ЦАФ*

Нядаўна прыбыў у Лондан Ансамбль песні і танца Савецкай Арміі.

На здымку: члены Ансамбля на вуліцах Лондана.

Фото — ЦАФ.

Гэтымі днямі перад дэбатамі ў заходненямецкім парламенце наконт усеагульнага воінскага абавязку ў ФРГ, узраслі пратэсты насельніцтва супраць зацверджання праекта гэтага закона.

На здымку: адна з машын удзельнічаючых у дэманстрацыі ў Франкфурце, якая адбылася там 1 ліпеня г. г. Надпіс заклікае: «Не вучыцеся забіваць і нішчыць! Будуйце!».

Фото — ЦАФ

У Цэнтры механізацыі ПГР у Чэмпіне, сарганізавана арыгінальную выстаўку Паказаны на ёй розныя тыпы вуллёў ужываных у Польшчы з самых даўніх часоў па сучаснасць.

На здымку: фрагмент выстаўкі.

ЦАФ — фото КАНДРАЦКІ.

НЕ ВЕДАЮЦЬ, ШТО РОБЯЦЬ

Некалькі тыдняў таму, англійскі ўрад правёў на Ціхім акіяне першае выпрабаванне вадароднай бомбы Наконт гэтай падзеі вядомы эксперт у галіне ядзерных доследаў, Петэр Тамас, змясціў у газеце „Дэйлі Уоркэр" цікавы артыкул прысвечаны вынікам такога роду вопытаў. Вось урыўкі гэтага артыкула:

„Праводзячы выбухі вадародных бомбаў людзі, якія гэта робяць, падвяргаюць усё чалавецтва ўздзейванню радыёактыўных праменняў. Што больш. Не ведаюць нават, якую шкоду робяць яны гэтым для людзей. Трэба ведаць, што кожнае дасягненне ў навуцы тоіць у сябе пэўную небяспеку. Не раз бывала так, што гэтая небяспека не знаходзіла адпаведнай ацэнкі, а калі ўжо ўрэшце гэта заўважалася, было за позна.

Вось напрыклад, калі вынайдзена запалкі і пачаўся іх выраб у вялікіх маштабах, у запалачных прадпрыемствах многа рабочых памерла з прычыны атручэння фосфарам.

Падобныя выпадкі адбыліся пасля вынайдзення і прымянення радыёактыўных праменняў „ікс" (так званых Рэнтгена). Менавіта, за першым разам, калі гэтыя праменні былі ўжытыя, некалькі рабочых гэтымі праменнямі было папараных, а нават захварэлі на рака.

Гэтае самае здарылася пры адкрыцці радыя. Шмат асоб памерла ў выніку ўздзеяння яго праменняў. Напрыклад, Ірэн Жоліо-К'юры памерла ў гэтым годзе па той прычыне, што многа гадоў працавала ў галіне радыёактыўнасці.

Яшчэ цалкам не ведаем усіх гэтых шкод ад выбуху вадародных бомбаў. Ведаем толькі, што ўздзейванне гэтых радыёактыўных праменняў з'яўляецца прычынай многіх хвароб. Іх уплыў на здароўе адчуваецца не зразу, а толькі праз пэўны час.

Нашыя сучасныя веды ў галіне шкоднасці радыёактыўнасці дазваляюць нам меркаваць, што нават праз 20 гадоў пасля выбуху, людзі могуць стацца ахвярай уздзейвання радыёактыўных частак Ведаем таксама, што гэтае ўздзейванне змяняе дзядзічнасць у нашых клетках, з'яўляецца прычынай выкідышаў, мёртвых родаў і недаразвіцця ў дзяцей

Шкоднасць ва ўздзейванні радыёактыўных праменняў не выяўляецца адразу, але можа выявіцца значна пазней, у наступных пакаленнях.

Апроч выпраменьвання, у момант выбуху атамнай бомбы ўзнікаюць у вялікіх колькасцях радыёактыўныя рэчывы, якія распаўсюджваюцца ў атмасферы і асядаюць потым у форме так званых, ападкаў.

Вясною 1954 года ў выніку амерыканскіх вопытаў, жыхары на адным з астравоў Маршаля пацярпелі ад гэтых ападкаў. Кожны з нас памятае лёс маторнага рыбацкага бота Фукурыў-Мару, які стаўся афярай радыёактыўных праменняў.

У час выбуху звычайнай атамнай бомбы, ападкі гэтыя асядаюць параўнальна хутка ахопліваючы паверхню некалькіх сот квадратовых кілометраў. Але ў час выбуху вадароднай бомбы радыёактыўныя рэчывы выкідваюцца значна вышэй угору, праз доўгі час знаходзяцца ў атмасферы, вандруючы, навокал зямнога шара, асядаючы ўсюды і на ўсё Падлічана ўжо, што гэтыя рэчывы асядаюць на зямлю на працягу 10-20 гадоў.

Пасля выбуху, радыёактыўныя рэчывы розняцца паміж сабою, што да ступені і часу існавання сваёй актыўнасці. Некаторыя з іх дзейнічаюць толькі на працягу дзесятай долі секунды, а ў іншых, гэтая радыёактыўнасць прадаўжаецца тысячы гадоў.

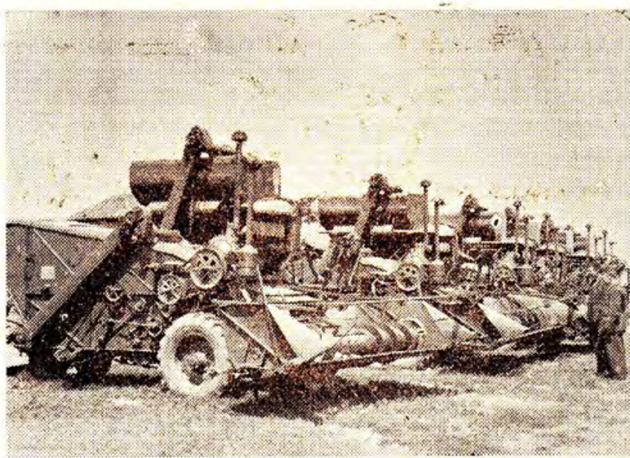
Радыёактыўныя рэчывы вырабляюцца ў сучасны момант паволі, пад безупыннай кантроляй чалавека і аддзяляюцца чалавекам. Але ў час доследных выбухаў вадародных бомбаў, узнікаюць такія сілы, якія чалавек не можа кантраляваць.

Таму, пакуль вучоныя канчаткова не пранікнуць ва ўсю існасць гэтага цэлага працэсу, пакуль не вынайдуць ахоўных сродкаў супроць шкоднаму ўздзейнічванню радыёактыўных праменняў, да таго часу, доследы з вадароднай бомбай не павінны адбывацца.

Чалавецтва з гэтых доследаў нічога не мае і таму дамагаецца спыніць шкодныя і не разлічаныя выпрабаванні.

З Савецкай Беларусі

Самаходныя камбайны „С -4" на сядзібе Гардзееўскай МТС, якая абслугоўвае калгасы Нясвіжскага раёна, Мінскай вобласці.

Першыя кнігі

Першая кніга пісьменніка... Чытаеш на вокладцы малазнаёмае або зусім незнаёмае пакуль імя і з цікавасцю пачынаеш гартаць старонкі, як правіла, невялічкага яшчэ зборніка вершаў ці апавяданняў. Хто ведае, можа з цягам часу чытач будзе з нецярпеннем чакаць выхаду кожнай новай кніжкі з гэтым імем на вокладцы. А можа...

Усяляк здараецца!

У Дзяржаўным выдавецтве БССР у гэтым годзе ўжо выйшлі першыя кніжкі паэтаў Наўма Кісліка «Разговор з друзьямі» і Міхася Пенкрата «Салаўіны бераг». А неўзабаве на паліцы кніжных магазінаў паступяць кніга нарысаў Пятра Васілеўскага «Новый день», прысвечаная баявым будням калгаснай вёскі, зборнік пачынаючага драматурга Алеся Махнача «Драматычныя мініятуры», аповесць для дзяцей П. Вішняка «Першае падарожжа» і невялічкая кніга фельетонаў пра школьнае жыццё Хв. Жычкі і П. Беразняка «Сукенка ў краінку».

Сёлета выйдзе з друку таксама манаграфія Л. Арабей «Цётка» — першая кніга маладога крытыка.

Старэйшы ільнавод Беларусі

Сёлетняй вясною спаўняецца дзесяць год работы ў калгаснай вытворчасці старэйшага ільнавода рэспублікі, Героя Сацыялістычнай Працы Праскоўі Лазараўны Калола.

...Вырошчваць лён Праскоўя Лазараўна пачала ў 1947 годзе, з моманту арганізацыі калгаса «Большэвік» Любчанскага раёна. Самаадданая праца, правільная агратэхніка далі добрыя вынікі: ужо ў 1948 годзе звяно вырасціла на плошчы ў 2,2 гектара па 9,5 ц насення і па 10,7 ц валакна лёну з кожнага гектара. Урад высока ацаніў працу калгасніц: Праскоўі Лазараўне прысвоіў зв... Героя Сацыялістычнай Працы, а членаў звяна ўзнагародзіў ордэнамі і медалямі.

Знатная звеннявая з года ў год дабівалася высокіх ураджаяў лёну і не скрывала свой вопыт. У тыя гады маладыя калгасы Заходняй Беларусі амаль не сеялі лёну. Многія хлебаробы не верылі, што на вялікіх плошчах можна вырошчваць высокія ўраджаі гэтай культуры. Праскоўя Лазараўна стала сапраўдным піянерам развядзення беларускага шоўку. Яна выязджала ў суседнія калгасы, каб перадаць свой вопыт маладым звеннявым, дапамагчы ў арганізацыі працы.

Пасля аб'яднання калгасаў «Большэвік» і імя Леніна тав Калолу выбралі намеснікам старшыні праўлення. І тут яна ўдзяляе шмат увагі ільнаводству. Не выпадкова калгас атрымлівае вышэйшыя ў Любчанскім раёне ўраджаі лёну. Калі ў 1953 годзе пасеяны на 127 гектарах лён даў калгасу 2 080 тысяч рублёў прыбытку, то ў 1955 годзе з плошчы ў 140 гектараў калгас здаў дзяржаве ільнонасення і валакна на 5.063 тысячы рублёў Кожны гектар прынёс 36 тысяч рублёў прыбытку!

За апошнія гады ў калгасе вырасла шмат паслядоўнікаў Праскоўі Лазараўны: звенні Мар'і Першукевіч, Сцепаніды Тур, Вольгі Карповіч, Вольгі Коршун штогод атрымліваюц з гектара па 7 — 8 ц ільнонасення і па 8—9 ц валакна

Хоць Праскоўі Лазараўне ўжо больш 60 год, яна актыўны прапагандыст свайго вопыту і вопыту маладых майстроў ільнаводства Любчаншчыны сярод хлебаробаў Беларусі і суседніх рэспублік Старэйшы ільнавод вядзе актыўную перапіску са звеннямі калгасаў Літвы, Латвіі, Калінінскай, Кастрамской і іншых абласцей.

Тэкст і фото А. Перахода

Хутка і танна

У калгасе імя Сталіна, Гродзенскага раёна брыгада будаўнікоў у 10 чалавек за 20—25 рабочых дзён можа пабудаваць тыпавы кароўнік. Будаўніцтва вядзецца вельмі простым метадам. Робіцца апалубка сцен з дошак, у якую паслойна закладваецца сырая гліна і галлё (для сувязі). Гліняная маса старанна ўтрамбоўваецца. Апалубка затым здымаецца. Сцены атрымліваюцца дастаткова трывалыя і доўгавечныя.

Вельмі арыгінальна зроблены падлогі ў свінарніку. Яны пакладзены не з дошак, а з пастаўленых на торац чурбачкоў. Такая падлога гігіенічная і добра засцерагае жывёлу ад прастудных захворванняў.

Танна абыходзіцца будаўніцтва жывёлагадоўчых памяшканняў і калгасу «Прагрэс», Зельвенскага раёна. Тут асвоілі вытворчасць цэментна - пясчаных блокаў. На вытворчасці такіх «пустакоў» у калгасе занята 10 чалавек. У дзень выпрабляецца да 200 блокаў. Гэтая колькасць роўнапэнна 2.600 штукам цэглы. Кошт цэменту на выраб 200 штук «пустакоў» складае 180 рублёў, у той час як 2.600 штук цэглы абыходзіцца ў 1.200 рублёў.

У сучасны момант калгасныя будаўнікі ўзводзяць з цэментна - пясчаных блокаў тыпавы чатырохрадны кароўнік. Калі будаваць гэтае памяшканне з цэглы, то расходы складуць 22 500 рублёў Фактычна калгас выдаткоўвае толькі 1 500 рублёў Улічваючы, што ў калгасе наладжан і выраб цэментна - пясчанай чарапіцы, агульная эканомія толькі на кароўніку тут складзе каля 33 тысяч рублёў.

Вялікі размах набывае грамадскае будаўніцтва і ў нашым калгасе. Вопыт калгасаў імя Сталіна і «Прагрэс» дапаможа нам будаваць больш танна, хутка і трывала.

С. СУПРОН.

У рыбгасе „Карпін"

У мінулым годзе калектыў рыбгаса «Карпін» Маларыцкага раёна перавыканаў на 37 цэнтнераў заданне па вырошчванню таварнай рыбы. Яшчэ больш адказныя задачы пастаўлены перад ім і ў гэтым годзе — план павялічан амаль удвая.

Да гэтай справы рыбаводы рыхтаваліся загадзя. У вялікай колькасці быў вырашчан люстраны карп - гадавік. У нагульныя сажалкі яго выпушчана 147 тысяч штук пры заданні 134 тысячы. Акрамя таго, выпушчана 20 тысяч штук срабрыстага карася.

А АДЗІНЕЦ
старшы бухгалтар рыбгаса

Прамысловая арцель перарасла ў фабрыку

Мэбля Слонімскай арцелі «Чырвоны сталяр» знаходзіць шырокі попыт у насельніцтва гарадоў і сёл Беларусі і за межамі рэспублікі. І гэта не выпадкова: уся прадукцыя тут выходзіць першым і вышэйшым гатункамі.

У арцелі працуе многа высокакваліфікаваных мебельшчыкаў, якія выконваюць нормы на 150—200 працэнтаў. У іх ліку — чырвонадрэўшчыкі Н Нікіцюк, А. Новік, Н Белаброў, І. Тупікаў і другія.

Нядаўна рашэннем Савета Міністраў і ЦК КПБ арцель рэарганізавана ў фабрыку Міністэрства мясцовай прамысловасці БССР.

Мебельшчыкі горача вітаюць гэтае рашэнне і абавязваюцца адказаць на яго значным павышэннем прадукцыйнасці працы.

Н. ПРАЦЭНКА

Агні новых электрастанцый

У Шчучынскім раёне расце лік электрыфікаваных калгасаў У мінулым годзе пабудаваў тыпавую электрастанцыю калгас імя Шверніка. Лямпачкі Ільіча запаліліся ў дамах калгаснікаў і гаспадарчых пабудовах. Укараняецца механізацыя на жывёлагадоўчых фермах.

Хуткімі тэмпамі ідзе электрыфікацыя калгасаў імя Молатава. Электрыфікаваны дамы калгаснікаў у трох паляводчых брыгадах жывёлагадоўчыя фермы і іншыя гаспадарчыя пабудовы.

Нядаўна ў строй уступіла новая электрастанцыя ў калгасе імя Суворава, закончваецца будаўніцтва электрастанцыі ў калгасе імя Маленкова.

Ф. СТАНІШЭЎСКІ.

500 тысяч рублёў ад свінафермы

БАРЫСАЎ. — «Дадзім краіне больш мяса!» — пад такім лозунгам спаборнічаюць калгасныя жывёлаводы сельгасарцелі імя Чкалава. У гэтым гаспадарчым годзе яны абавязаліся адкарміць 530 свіней і атрымаць не менш 25 цэнтнераў свініны на сто гектараў ворнай зямлі.

Сваё слова жывёлаводы выконваюць. Знята з адкорму ўжо 210 галоў, што склала 11,3 цэнтнера на 100 гектараў ворнай зямлі. Цяпер на адкорме знаходзіцца яшчэ 150 галоў.

Дасягнутыя паказчыкі — вынік упорнай працы жывёлаводаў. Па вопыту лепшых свінарак краіны на ферме ўведзен дакладны распарадак дня, палепшана ўтрыманне свіней, вядзецца ўлік прываг.

У сацыялістычным спаборніцтве свінарак першынство трымаюць Анна Беларыбкіна, Надзежда Шакавец і Соф'я Бурдыка.

Свінаферма з кожным годам становіцца ўсё больш даходнай. Калі ў 1955 годзе яна прынесла 280 тысяч рублёў, то сёлета даход ад яе дасягне поўмільёна.

НОВЫЯ КНІГІ

„Сусветная гісторыя"

Дзяржаўнае выдавецтва палітычнай літаратуры выпускае ў свет падрыхтаваную Акадэміяй навук СССР дзесяцітомную «Сусветную гісторыю».

Увесь гістарычны матэрыял падаецца ў храналагічнай паслядоўнасці.

Том I прысвечан гісторыі першабытнага грамадства, узнікненню і развіццю ранніх рабаўласніцкіх грамадстваў да сярэдзіны 1-га тысячагоддзя да нашай эры; том II — гісторыі старажытнага свету з V стагоддзя да нашай эры да сярэдзіны V стагоддзя нашай эры; тамы III і IV — гісторыі сярэдніх вякоў; тамы V, VI і VII прысвечаны новай гісторыі; тамы VIII, IX і X — навейшай гісторыі, пачатак якой пакладзен Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй у Расіі.

Усе тамы забяспечаны каляровымі картамі, ілюстрацыямі і даведачным матэрыялам, які складаецца з храналагічных табліц, імяннога і геаграфічнага ўказчыкаў і спісу важнейшых гістарычных работ па рускай і замежных мовах.

«Сусветная гісторыя» разлічана на шырокае кола савецкіх чытачоў.

МІХАСЬ ВАСІЛЁК

Едуць на Ўсход камсамольцы

Прысвячаю дочцы Валі

Шчаслівай, шчаслівай дарогі
Ад сэрца вам, юныя, зычым!
Вас клічуць Радзімы разлогі,
Вас родная партыя кліча.

Вакзал, развітанне, букеты...
— Бывай наша слаўная моладзь!
Вам песні складаюць паэты, —
Героям з радоў камсамола.

Мы помнім, як першыя крокі
Дзецьмі вы ўпарта рабілі,
Каб сёння ў палётах далёкіх
Не млелі юнацкія крыллі!

Ад Нёманскіх водаў імклівых
У стэпы Казахскіх прастораў
Гарт сэрцаў сваіх панеслі вы
І спеў беларускага бору,

Каб некалі й там зашумелі
Дубкі маладыя ліствою
Ды пазіркам ветлым глядзелі
На вас кучаравыя хвоі.

Час прыдзе, здалёк мы ўбачым
Агні новых фабрык, заводаў,
Яны будуць светла маячыць
Ярчэй і ярчэй з кожным годам.

Вас клічуць Радзімы разлогі,
Вас родная партыя кліча —
Шчаслівай, шчаслівай дарогі
Ад сэрца вам, юныя, зычу!

Канцэрт юных

Гэты канцэрт быў не звычайным. Глядзельную залу Мінскай музычнай школы запоўнілі дарослыя і дзеці, але на сцэне выступалі толькі дзеці. Яны давалі справаздачны канцэрт, прысвечаны заканчэнню навучальнага года Добра папрацавалі юныя музыканты за гэты час. Першакласнікі авалодалі музычнай граматай, а выпускнікі — вучні сёмых класаў падводзілі вынікі сваёй вучобы ў музычнай школе Самыя таленавітыя з іх будуць працягваць музычную адукацыю ў вучылішчы або ў музычнай школе-дзесяцігодцы, а астатнія таксама не забудуць музыку: ужо вельмі зжыліся яны з ёй за сем год навучання Іх майстэрства спатрэбіцца ў агульнаадукацыйнай школе, у інстытуце, у калектывах мастацкай самадзейнасці ўстаноў і прадпрыемстваў, фабрык і заводаў, куды яны пойдуць працаваць у будучым.

А сёння яны выступаюць перад шматлікай аўдыторыяй. Многім «артыстам» цяжка дастаць да педалі раяля, на крэсла яшчэ падкладваецца падстаўка Але гэта не бянтэжыць канцэртантаў. Юныя піяністы — Люба Пархомава, Вера Масленікава, Тома Кельман, Ляля Родава, Ляля Вольпер, Сёма Пайкін добра спраўляюцца са сваёй праграмай. Яны выконваюць п'есы рускіх, заходнееўрапейскіх і савецкіх кампазітараў Таня Шыбаева і Люба Саўчанка іграюць «Польку» Барадзіна ў чатыры рукі У другім аддзяленні канцэрта іграюць старэйшыя вучні: Віта Піставіт, Галя Лічко, Іна Цыўнель, Люба Барташэвіч, Галя Домніч, Іна Табакмахер Пад іх рукамі фартэпіяно гучыць больш упэўнена, глыбока, моцна Ды і творы, якія яны выконвалі, больш цяжкія, сур'ёзныя: «Актаўны эцюд» Кабылянскага, «Сэрца паэта» Грыга, «Вальс» Кюі, «Фантастычная казка» Пахульскага, «Прэлюд» Скрабіна, «Жаваранак» Глінкі — Балакірава і іншыя.

У канцэрце выступалі баяністы, скрыпачы, дамрысты. У выкананні маленькай баяністкі Ліды Казлёнак прагучалі «Славянскі танец» Даргамыжскага і полька «Тройка» Акуленкі Дзяўчынкі амаль не відаць з-за інструмента, ногі стаяць на зэдліку, але бойка бегаюць пальцы. Віця Костыраў сыграў на баяне «Вальс-эцюд» Іванова, Валерый Азаў — рускую народную песню і вальс Штраўса «Казкі венскага лесу».

Люба Саўчанкава і Вадзім Налівайка прадэманстравалі сваё ўменне на домры. «Гумарэска» Дворжака, «Рандзіно» Крэйслера і «Танец» Аляб'ева добра прагучалі ў іх выкананні.

Вельмі спадабалася слухачам ігра маленькіх скрыпачоў: Юлій Ільяшоў, Ізя Шульман, Віктар Леві выконвалі творы Акалаі, Баха, Кюі, Львова.

У пачатку канцэрта выступіў хор вучняў музычнай школы пад кіраўніцтвам Н. Маслава. Дзеці праспявалі песні «Рэспубліка наша» Цікоцкага, «Мы савецкай краіны піянеры» Левіна, «Шпакі прыляцелі» Дунаеўскага і «Песню аб Ленінградзе» Носава.

Канцэрт паказаў, што вучні маюць добрыя музычныя дадзеныя.

Е. РАКАВА.

Гусі калгаса „Комінтэрн" Магілёўскай вобласці.

ТРУЦЕНЬ

Вольга Ляшэўская з Войшкаў — Бельскага павета, ужо некалькі год як засталася ўдавою з двума малымі дзяцьмі-сіратамі. Ад нейкага часу яна захварэла і лягла ў ложак. Хвароба далей працягвалася і дайшло да таго, што ногі яе перасталі дзейнічаць. З ложка ўжо яна не можа падняцца.

У Вольгі Ляшэўскай ёсць 7-гектаровая гаспадарка. Аднак у часе хваробы, гаспадарка Вольгі заняпала. А гэта прычынілася да таго, што Ляшэўская не мела магчымасці, каб выканаць дзяржаўныя, абавязковыя пастаўкі.

Некалькі месяцаў таму ў хаце Ляшэўскай з'явіўся экзекутар ПРН — Міхась Сідорскі. Уваходзячы ён так зачыніў дзверы, што аж шыбы ў вокнах задзвенкалі. (Трэба-ж чымсці падкрэсліць, што тут уваходзіць не звычайны смяротнік, а — начальства). — Сідорскі ступіўшы некалькі крокаў — спыніўся і быццам ціву́н, залажыўшы рукі назад — грозна насупіўся.

Дзеці Ляшэўскай, якія ў той час забаўляліся нечым ля акна, убачыўшы так грознага дзядзьку — прыціхлі і з жахам на тварыках, памаленьку адсунуліся ў куток.

Ляшэўская балюча застагнала і з трудам адвярнулася да прышоўшага.

— Ну Ляшэўская — прагаварыў Сідорскі, — паказвай, што ў цябе можна забраць. Дзяржаўных абавязкаў не хочаш выконваць — мы з табой не будзем цацкацца — галасней заявіў экзекутар.

— А што-ж тут паказваць — слаба прагаварыла Вольга — у мяне нічога няма схованага, а што ёсць — самі бачыце.

— Сідорскі недаверлівым позіркам агледзеў ўдавіную хатку і нічога цікавага не ўбачыўшы, штосьці мармытнуў пад носам і выйшаў на панадворак.

Тут яго ўвагу прыцягнула некалькі вулляў, якія стаялі ля хаты Ляшэўскай.

— Ну што-ж, мёдзік гэта добрая рэч — падумаў экзекутар. Бярэш сабе яго ножыкам з талерачкі, памаленьку накладаеш на сыр, падносіш да губоў і вось райскі прадукт прыемна праплывае праз гардзёлку. Гэта-ж аб'ядзенне. Ды за яго-ж і добрыя грошыкі можна атрымаць.

І вось у яго экзекутарскай галаве скрысталізаваўся план далейшага дзеяння. З гэтым планам ён і ўвайшоў другі раз у хату Ляшэўскай.

Прымасціўшыся на табурэтцы ля ложка хворай, Сідорскі пачаў распытваць пра яе здароўе, пра тое як ёй жывецца, якія цяжкасці і г. д.

Ляшэўская здзівілася — куды-ж ён гне — думала. Быццам зусім іншы чалавек — так пераменіўся, што і пазнаць трудна. Аднак гутарка ім не клеілася. Сідорскі з нецярплівасцю круціўся на табурэтцы.

— Ведаеш ,што — Ляшэўская — прагаварыў ён у канцы, — я табе хачу дапамагчы. Я зраблю так, што табе пагасяць (уможаць) усе дзяржаўныя даўгі. Ты-ж бедная ўдава ды яшчэ хворая. Ты не гаруй Ляшэўская, я табе дапамагу — пабачыш — запэўніваў Сідорскі.

— А за гэта — хвіліну счакаўшы дадаў экзекутар, — ты Ляшэўская аддай мне свае вуллі. Яны-ж табе не патрэбныя. Ты хворая і не зможаш каля іх хадзіць, даглядаць, ды і не ўмееш. А я ўжо як-небудзь пра іх паклапачуся.

— Ах вось ты які дабрадзей — падумала Вольга. Мёду сірочага захацелася табе, труцень ты праклятЫ. Няхай бярэ — мільгнула ёй у галаве — можа ўрэшце дадуць мне спакой.

— Добра, — сказала Ляшэўская. Рабі што хочаш, толькі застаў мяне ў спакоі.

Сідорскі ўстаў і са здавальненнем пацёршы рукі, пажадаўшы Ляшэўскай хуткага выздараўлення — паспешліва выйшаў з хаты.

Аднак экзекутар не змог да канца выканаць свайго плана. З Войшкоў ніхто не захацеў завезці экзекутару ўдавіных вулляў.

* * *

Экзекутар Міхась Сідорскі не так даўно вярнуўся з арышту, дзе ён прасядзеў 6 месяцаў за падобныя ўчынкі. Аднак мусіць гэта было яшчэ за мала, бо як відаць не перакапала Сідорскага, што бяскарна нельга крыўдзіць сялян. І таму трэба каб таварышы з прэзідыума ПРН у Бельску, прыпомнілі гэта яму.

Аднак, яшчэ гэта не ўсё. Трэба каб прэзідыум ГРН у Рыбалах зацікавілася ўдавой Ляшэўскай і ўдзяліла ёй усебаковай дапамогі.

В. БАРШЧЭЎСКІ

На здымку: знішчанне ачагоў каларадскага жука ў Валчаўскім павеце, ваяводства Кашалін. ЦАФ — Фото МЕДЗЫ.

На здымку: міжрадковая апрацоўка кукурузы ў ПГР Лешна, Лодзкае ваяводства. ЦАФ — Фото ШЫПЭРКА

Карысная ініцыятыва

Жыхары вёскі Дабжынюўка, Беластоцкага павета належна разумеюць і дацэньваюць значэнне ашчаднасці ў ПКО.

У сувязі з гэтым яны абавязаліся павялічыць колькасць ашчадных кніжак на 25 штук, атрымліваючы ўжо з першага ўкладу 2.000 зл. Такім чынам, агульны лік ашчадных кніжак у Дабжынюўцы, пасля выканання абавязацельства, ўзрасце да 52.

Якімі спосабамі сяляне Дабжынюўкі намераны павялічваць свае ўклады ў ашчаднай кніжцы?

Вось адзін з цікавых карысных спосабаў. 20 гаспадароў вёскі Дабжынюўка абавязаліся павялічыць у сябе колькасць дробнага інвентару (курэй, гусей, трусоў) на 100 штук. Даход ад гэтага яны сістэматычна ўплачваюць да касы ПКО.

Эксплуататар дзяцей

У Гайнаўцы жыве нейкі Межвінскі. Гэты чалавек прывык карыстацца чужой працай, прывык ашукваць людзей. У мінулым, ён рабіў штыхеты да платоў, бочкі, маты, вазіў на вёску і прадаваў па высокай цане. Гэта яму вельмі аплочвалася.

Цяпер ён ашуквае дзяцей, карыстаецца іх працай. Ад нейкага часу ён з'яўляецца дастаўшчыкам крушынавай кары для Кааператыва недраўных матэрыялаў „Ляс". За адзін кілаграм гэтай кары плацяць 5 зл. Як бачым, цана даволі высокая, дык і даходы Межвінскага не малыя. Межвінскі ўсялякімі спосабамі імкнецца каб гэтай кары прадаць як найбольш.

І ў гэтым няма нічога дрэннага. Дрэнна толькі тое, што Межвінскі заахвочвае дзяцей насіць яму кару. Плаціць ён ім не па 5 зл., а толькі па 2 зл. Дае дзецям наперад грошы на віно ці гарэлку, і задаволеныя гэтым падросткі ідуць з мяшкамі 10 кілометраў да лесу і з туль на плячах нясуць крушынаву кару.

Дванаццацігадовы сын чыгуначніка Мікалая Трафімюка — Юрак а таксама яго калегі Закручынскі і Колпа ўцяклі са школы і ішлі да лесу па кару для Межвінскага. Справа ў тым, што дзеці заробленыя грошы аддаюць на гарэлку. Такім чынам Межвінскі псуе дзяцей. Гэтай справай і асобай Межвінскага павінны зацікавіцца павятовыя ўстановы ў Гайнаўцы.

М. Х.

Каларадскі жук нішчыць бульбу

Частыя дажджы моцна перашкаджаюць у многіх ваяводствах праводзіць другое ўсеагульнае абследванне пасеваў бульбы.

У многіх мясцовасцях па прычыне вялікіх асадкаў, праверка бульбы не адбылася.

Нягледзячы на так цяжкія ўмовы, у мінулым тыдні выяўлена каля 22 тыс. ачагоў каларадскага жука. Гэта сведчыць аб штораз большым распаўсюджванні шкодніка. Агулам у гэтым годзе выяўлена і ліквідавана амаль 72 тыс. ачагоў каларадскага жука.

Аб масавым распаўсюджванні каларадскага жука сведчыць той факт, што ў мінулых двух тыднях знойдзена 65 ачагоў ва ўсходніх частках ваяводстваў: Люблінскага, Варшаўскага, Беластоцкага і Ольштынскага.

Каб зрабіць немагчымым далейшае распаўсюджванне каларадскага жука і каб знішчыць як найбольшую яго колькасць, абавязковым з'яўляецца, вельмі старанны агляд пасеваў бульбы.

Мгр. М. ХІЛЬЧУК

Яшчэ раз аб транспарце

Беластоцкае ваяводства з'яўляецца адным з найбольш адсталых адносна колькасці шасэйных дарог. Гэта мае свае гістарычныя і палітычныя прычыны яшчэ з часоў падзелу Польшчы, санацыі і гітлераўскай акупацыі.

Стан дарог аб цвёрдым ездавым палатне, у выніку недастатковага размеркавання грашовых крэдытаў на ўтрыманне, а таксама недастатковай колькасці дарожнай службы, безупынна пагаршваецца. У сучасны момант усяго толькі 60 прац. дарог аб цвёрдым ездавым палатне прыгодныя для матарызаванага руху.

Наогул, на 100 км² паверхні ваяводства прыпадае толькі 16 км дарог аб цвёрдым ездавым палатне. Дрэнны стан дарог, у такіх паветах як: Сувалкі, Сейны, Бельск, Саколка, Дамброва, яшчэ больш пагоршвае недастатковае злучэнне дарожнай сеткі з чыгункамі.

Асабліва ўбогім у дарогі аб цвёрдым ездавым палатне з'яўляецца Аўгустоўскі павет (10,3 км. на 100 км²), Бельскі (11,3 км) і Сувальскі (11 км).

Аналізуючы размяшчэнне дарожнай сеткі — (галоўных транспартных шляхоў), трэба падкрэсліць, што ў шматлікіх выпадках не з'яўляецца задавальняючым факт недахопу дарожных злучэнняў з паасобнымі мясцовасцямі.

З пункту гледжання гаспадарчых патрэб ваяводства, а асабліва сельскай гаспадаркі і прамысловасці — існуючая дарожная сетка амаль цалкам не здавальняе нават мінімуму патрэб.

Сотні вёсак знаходзячыхся на тэрыторыі старых земляў, як напрыклад, вёскі: Загрушаны, Пасынкі н. шляху (Крыніцке-Жвіркі) Сабалева (шлях Курыяны - Сабалева), Магнусы (шлях Крыпна — Кучын) у Беластоцкім павеце, вёскі Талярчык і Паламін (шлях Раманоўка — Чаромха), вёска Мархеляўка (шлях Купліскі — Васількоў), вёска Навінка (шлях Праслаўка — Здраі) у Сакольскім павеце, Дамброўскім і іншых — па прычыне дрэннага стану дарог, на працягу цэлых месяцаў не ўдзельнічаюць у менавым абароце.

Дрэнны стан дарог — недахоп даездных дарог да чыгунак і большых цэнтраў, з'яўляецца прычынай таго, што ў сельскагаспадарчых раёнах якія значна аддалены ад камунікацыйных артэрый, у паветах: Аўгустоў, Гайнаўка, Саколка, Дамброва не аплочваецца займацца прадукцыяй цэлага раду прадуктаў шырокага ўжытку, якія хутка псуюцца (садавіна, ягады, гародніна) і якія ў іншых транспартных абставінах маглі-б у вялікіх колькасцях прадукавацца ў гэтых раёнах. Недастатковая развітая дарожная сетка аказвае адмоўны ўплыў на выкарыстоўванне зямлі ў выніку чаго, ў такіх паветах як: Саколка, Дамброва, Сувалкі, Сейны, Гайнаўка, Бельск, налічваецца сотні гектараў абложных зямель.

Недахоп добрых дарог аказвае таксама адмоўны ўплыў на прамысловую структуру ваяводства абмежоўваючы такім чынам, вытворчыя магчымасці толькі да малых і сярэдніх прадпрыемстваў. З'яўляецца гэта таксама адной з галаўнейшых прычын няроўнамернай лакалізацыі прамысловых аб'ектаў. Амаль усе прадпрыемствы размешчаны толькі непадалёк чыгунак у выніку чаго, ў паветах: Дамброва, Саколка, Сувалкі, Сейны, Высоке - Мазавецке, зусім адсутнічаюць лакалізаваныя прамысловыя аб'екты ў якіх працавала-б больш 20 чалавек.

Па прычыне недахопу ў даездных дарогах, няма мажлівасці пачаць рацыянальную эксплуатацыю торфу (адсутнасць даязднай дарогі ў Рабінаўку, змяншае здабычу торфу на 50 прац.), крэйды ў Мельніку і г. д.

Да найважнейшых недахопаў у першую чаргу трэба залічыць:

1. Адсутнічанне непасрэднага злучэння з Аўгустовам цераз Юраўцы — Карышын. Неабходным было-б пабудаваць 35 км цвёрдага ездавога палатна.

2. На шляху Варшава — Ломжа — Аўгустоў неабходным з'яўляецца, перабудаванне ездавога палатна паміж Аўгустовам і Граевам ўлічыўшы, што: на гэтым участку асабліва інтэнсіўны шасэйны рух; адсутнічае чыгуначнае злучэнне.

3. На шляху Бельск — Семятычы неабходным з'яўляецца пабудаванне 8 км. і перабудаванне 58 км участка шасэ на лепшае ездавое палатно з той прычыны што: на гэтым участку вялікі грузавы і пасажырскі шасэйны рух; слабая грузавая і пасажырская лінія; адсутнічае чыгунка.

4. На шляху Беласток — Выс.-Мазавецке неабходным з'яўляецца пабудаванне 10 км дарогі, а таксама перабудаванне на лепшае ездавое палатно 43 км шасэйных дарог. Абгрунтоўваецца гэта, вялікім грузавым і пасажырскім рухам.

5. Здаецца было-б правільным, перабудаваць на лепшае ездавое палатно шасэ Бельск — Белавежа, на ўчастку Бельск — Гайнаўка.

Апроч гэтага, развіццё сельскай гаспадаркі і прамысловасці стварае неабходнасць пабудавання каля 1.000 км даездных дарог (ужо ў бліжэйшым пяцігадовым плане) таму, каб:

а) асвоіць абложныя землі ў паветах: Дамброва, Саколка, Бельск, Гайнаўка, Сувалкі, Сейны,

б) у будучым асвоіць меліяраваныя тэрыторыі ў паветах: Бельскім (даліна рэчкі Нурац і Арлянка) Беластоцкім (даліна рэчкі Супрасль, Нарэвя і Белая), Граеўскім (Кувасія балоты і даліна ракі Бебжа),

в) належна абслугоўваць перапрацоўчагароднінныя раёны (раён Выс.-Мазавецке, Замброў, Бельск — Гайнаўскі, Беластоцкі і Аўгустоўскі),

г) належна абслугоўваць сельскагаспадарчыя кааператывы,

д) адпаведна абслугоўваць ПОМ-ы,

е) павялічыць здабычу торфу ў паветах: Беластоцкім (дарога Пенькі — Рабінаўка і інш.), Граеўскім (дарога ў грамадзе Руда і г. д.).

ё) павялічыць здабычу крэйды ў Мельніку,

ж) разбудаваць лесапільні, млыны, цагельні і інш.

У 5-гадовым плане трэба ўдзяліць больш увагі дарожнаму транспарту. Хіба не будзе за мала калі скажам, што з'яўляецца неабходнасцю павялічыць на 100 прац. пасажырскі машынны парк ПКС, а на 30 прац. грузавы машынны парк ПКС.

У сувязі з развіццём тэхнікі ў недалёкай будучыні дарожны транспарт зробіцца сур'ёзным канкурэнтам чыгунак.

Менавіта на Беласточчыне дарожны транспарт павінен развівацца хутчэйшымі тэмпамі ад іншых ваяводстваў краіны.

ПЯТРУСЬ МАКАЛЬ

СУСТРЭЧА

Ветрык голлі гнуткія варушыць
Штохвілінна подыхам сваім
І расінкі белыя цярушыць
На траву, дзе мы з табой стаім.

Штось прарочыць салаўіны спеў нам...
І гадай, дарма ці не дарма?
Мне за дваццаць, а табе, напэўна,
Нават восемнаццаці няма.

Ледзь зьдаля пакажацца прахожы —
Адступаеш ад мяне на крок.
І сама не ведаеш ты, можа,
Што гаворыць мне твой ясны зрок.

Поціск рук — і, быццам у тумане,
Зьнікла ты паміж галін густых.
Як шкада, што ўжо і развітанне.
Паўтарыць ізноўку-б гэты міг!

Нашы артыстычныя поспехі

Няма такога жыхара ў Бельску, які не чуў-бы пра „Школьны тэатр" пры Педагагічным Ліцэі. Значная частка жыхараў Бельска бачыла нават цікавыя п'есы ў пастаноўцы гэтага тэатра.

У школьным годзе 1953/54 тэатр наш паставіў камедыю „Дажывоцце" — Фрэдры, ў 1954/55 трагедыю „Балладына" — Славацкага, а ў 1955/56 п'есу „Вішнёвы сад" — Чэхава.

Школьны тэатр працуе пад добрым наглядам і кіраўніцтвам настаўнікаў.

Мы ганарымся сваімі дасягненнямі і поспехамі і заклікаем іншыя школы да стварэння ў сябе гэткага-ж школьнага тэатра.

С. КАРВАЛЬСКІ

*

Рэдакцыя „Нівы" цешыцца разам з Вамі, Вашымі поспехамі, сябры з Педагагічнага Ліцэя ў Бельску Вы. паставілі п'есу Фрэдры, Славацкага, Чэхава, а цяпер падумайце якія паставіць п'есы беларускіх пісьменнікаў: Марцінкевіча, Купалы ці іншых. Беларускія п'есы вельмі цікавыя і даступныя для апрацоўкі на сцэну.

Настаўнікам кіруючым школьным тэатрам Педагагічнага Ліцэя і вучням - артыстам, жадаем яшчэ большых поспехаў, чакаючы на пастаноўку беларускай п'есы

Рэдакцыя.

На здымку: — Сатыр — каменная разьба ў Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку.
Фото — С. ПАНКОЎСКІ

Выдатны клуб

Да выдатна працуючых гурткоў мастацкай самадзейнасці можна залічыць вясковы клуб у Высокіх Лясках, Сакольскага павета.

Моладзь самаадвольна сарганізавала там лялечны тэатр. Дзяўчаты і хлопцы самі шылі лялькі, прыгатаўлялі дэкарацыі, а іх пастаноўкі далі шмат радасці і ўцехі не толькі наймалодшым, але і пажылым гледачам.

Гэты лялечны тэатр, з'яўляецца ўжо вядомым не толькі ў Высокіх Лясках, але амаль у цэлым Сакольскім павеце.

Іх следам павінны пайсці і іншыя вясковыя клубы.

І. Р.

Чары, знахарства і людская дурната

...„Калі табе захварэе дзіцё — ідзі з ім у лес, пад дубам выкапай ямку. У ямку закапай голае дзіцё, так, каб толькі галоўку было відаць. Калі ўжо закапаеш, то каб злое не кранула яго, свянцонай крэйдай нарысуй навокал падвойнае кола, а сама маліся ды ўцякай так далёка, каб не было чуваць дзіцячага ляманту. Калі ўжо плачу не будзе чуваць, стань на камень і зноў маліся, потым абыйдзі наўкола дуб і маліся ва ўсе чатыры бакі свету. Калі вернешся пад дуб і выкапаеш дзіцё — будзе яно здаровае як рыба..."

Дарагія чытачы! З гэтага нельга смяяцца. Не думайце, што гэта д'ябальскія рэцэпты з сярэдневякоўя. Не! Гэта сапраўдныя факты, аб якіх, цяпер у атамнай эры, пры шырокім і ўсебаковым развіцці Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку, мы даведаліся ў мястэчку Дамброве і ў Дамброўскім павеце. Мо' вы не верыце дарагія чытачы, дык паслухайце. Было гэта некалькі месяцаў таму ў Дамброве. Настаўніцы гр. Хлебовіч захварэла дарослая дачка. Хвароба невялікая, — звычайны гнайнік у калені. Маці з дачкою пайшлі ў медыцынскі пункт. Доктар пасля агляду вырашыў, што трэба неадкладна пачаць лячэнне. Прыпісаў уколы, масць і кампрэсы, але гэта відавочна не пераканала настаўніцу. Не пераканалі гр. Хлебовіч ані доктарскі дыягноз, ані рэцэпт. Вырашыла параіцца знахара. У Дамброве ля касцёла жыве нейкая агульнавядомая ў ваколіцы, знахарка Пятроўская. Хлуснёй і дурасцю здабыла сабе „славу" сярод насельніцтва.

Вось да яе і вырашыла звярнуцца за дапамогай настаўніца Хлебовіч. Знахарка аглядзела гнайнік і сказала, што гэта глупства аб якім думаць зусім не трэба. Яна палечыць і нага дачушкі Хлебовіч будзе здаровая быццам рыжык. Знахарка падалася ў сваю „аптэку", выцягнула чырвоную шмату, урачыста падыходзячы палажыла яе дзяўчыне на калена і пачала шаптаць нейкую бязглуздзіцу. Потым падпаліла шмату. Пасля выканання яшчэ некалькіх абрадаў яна адправіла з хаты ўзрадаваную настаўніцу Хлебовіч і скрыўленую ад болі, дачку. Назаўтра нага мелася выздаравець.

Аднак справа пайшла іншым шляхам. Калена пачырванела і ўспухла. Гр. Хлебовіч са сваёй дачушкай зноў панеслі візіт знахарцы. Гэтым разам трэба было інакш узяцца за справу. Пятроўская прынясла нож, абскрабала наклеены на ім хлеб і пачала рэзаць гнайнік. Неўзабаве „аперацыя" была скончана. Да вяселля загоіцца — сказала. А тут як на злосць нага ўсё больш чырванела і ўспухала. Не было рады. Аднак трэба было ісці ў медпункт. Гр. Хлебовіч атрымала накіраванне ў бальніцу ў Саколцы. Нагу выратавалі. Гр. Хлебовіч не спазнілася. Але ці другія „пацыенты" Пятроўскай не спозняцца? Разважце чытачы самі.

Апрача Пятроўскай не менш вядомай з'яўляецца яе саперніца гр. Ляўковіч — старая жанчына, якая ў Дамброве „лечыць" усе хваробы. Чорныя, каты, сабакі, совы, кажаны — гэта крыніца з якой Ляўковіч чэрпае ўсе свае лекі. Некаторыя зласліўцы кажуць, што гэтая жывёліна здалёк абмінае яе дом.

Шкада, што не абмінаюць яго людзі, якім Ляўковіч, Пятроўская і другія ім падобныя „чараўніцы" адбіраюць здароўе. Вельмі многа давялося чуць пра практыкі знахараў у Дамброўскім павеце. Думаў, абмяркоўваў у чым заключаецца ўся гэтая справа, і дайшоў да вельмі простага вываду. Дамброўскі павет — гэта павет новы.

У цэлым Дамброўскім павеце ёсць толькі адзін доктар, адзін зубны лекар і двух фельчараў. Тут і не трэба каментарыяў. Векавая спадчына- цемнаты і заняпад, свет да нядаўна „забіты дошкамі", недахоп медыцынскіх сіл, медпунктаў і аптэк — гэта глеба на якой вякамі, да сённяшняй нараджаліся, дзейнічалі і дзейнічаюць Пятроўскія, Ляўковічы і іншыя падобныя знахаркі — шарлатанкі.

Час пакончыць з гэтым і пачаць сістэматычную барацьбу з забабонствам і ўсялякай хлуснёй. Органы Грамадзянскай міліцыі, Прысудныя калегіі Рад нарадовых, Аддзелы здароўя вельмі мала зрабілі ў гэтым напрамку.

Аддзел здароўя Ваяводскай рады нарадовай павінен паслаць у Дамброву больш лекараў, больш фельчараў, узбагаціць аптэчны пункт. Не забывайма аб Дамброве.

А. О.

На здымку: летні адпачынак працоўных на Мазурскіх азёрах. (бераг возера Негацін).
ЦАФ — Фото КУБЯК

З ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Феадальная раздробленасць на тэрыторыі Беларусі ў XII — XIII ст. ст.

Феадальная раздробленасць садзейнічала ўзніканню княстваў, у якіх галоўную ўладу меў князь - феадал Вярхоўная ўлада вялікага князя ў перыяд феадальнай раздробленасці страціла рэальнае значэнне ў паасобных княствах. Мясцовыя князі ў сваіх княствах былі неабмежаванымі ў правах. Яны мелі правы дзяржаўнай улады г. зн. права кіравання княствам, права суда і г.д.

Так выглядала справа ва ўсіх княствах Старажытнарускай дзяржавы м. ін. і ў княствах на тэрыторыі Беларусі. Як ужо было папярэдне сказана, на гэтай тэрыторыі размясціліся два галоўныя княствы: Полацкае і Тураўскае. Феадальны лад аднак з'явіўся галоўнай прычынай далейшай раздробленасці гэтых княстваў на меншыя. Гэтага вымагалі інтарэсы феадалаў. І вось пасля смерці князя Усеслава(1101 г.) Полацкае княства раздрабілася на рад драбнейшых феадальных княстваў: Полацкае, Мінскае, Ізяслаўскае. У другой палавіне XII ст. тут выдзяліліся новыя княствы — Друцкае, Віцебскае і інш. Мінскае княства займала тэрыторыю на поўдзень ад Полацка — Мінскай зямлі. Узнікла яно ў пачатку XII ст са складу земляў, якімі валодаў Усеслаў Полацкі. Першым Мінскім князем быў адзін з яго сыноў — Глеб.

У XII ст. Мінск меў княжаскі замак, у сярэдзіне якога знаходзілася царква. Пры раскопках выявілася, што ўжо ў XII ст. у Мінску існавала на высокім узроўні рамяство.

Уладзімір Манамах, будучы вялікім князем Кіеўскім (1113—1125) хацеў устанавіць адзінства Старажытнарускай дзяржавы. І ў час яго княжання і княжання яго сына — Мсціслава, Мінск на некаторы час, аказаўся пад уладай вялікага князя. Ды ў палавіне XII ст. Полацка - Мінская зямля зноў стала незалежнай ад вялікага князя.

У сувязі з далейшым развіццём феадальнай раздробленасці Русі, вялікакняжаская ўлада ў Кіеве канчаткова занепала. І дзеля гэтага, пасля смерці Мсціслава, кіеўскія князі перасталі імкнуцца завалодаць Полацка - Мінскай зямлёй. Таксама князі Полацка - Мінскай зямлі не мелі сіл, каб нападаць на другія суседнія землі.

Князі Полацка - Мінскай зямлі падчас свайго княжання спатыкаліся з супраціўленнем з боку мясцовага баярства (багатых землеўладальнікаў), якое імкнулася падпарадкаваць сабе княжаскую ўладу Неаднаразова ўзнікалі ўзброеныя выступленні, да якіх полацкія баяры выкарыстоўвалі гаражан.

У сувязі з гэтым у палавіне XII ст. вялікага палітычнага значэння набыў у Полацку вечавы сход, якім кіравалі пераважна баяры Пры дапамозе гэтага сходу яны праганялі невыгадных сабе князяў і ставілі іншых Такія выпадкі былі ў Полацку напрыклад у 1138, 1151, 1159 г. г.

Ды не заўсёды народныя масы падпарадкоўваліся баярам. Здаралася, што на вечавых сходах эксплуатуемыя гаражаны выступалі супраць сваіх прыгнятальнікаў. Тады князі і баяры забывалі аб уласных спрэчках і супольнымі сіламі душылі выступленні гаражан.

У XII ст, калі Полацк і Віцебск развівалі гандлёвыя сувязі з прыбалтыйскімі краінамі, — полацкія князі імкнуліся пашырыць свае ўплывы на ніжняе цячэнне Заходняй Дзвіны. Дзеля гэтага яны ў яе нізоўях заснавалі два абаронныя пункты Кукомас і Герсіка

З цягам часу гарады гэтыя развіліся і сталіся праваднікамі культурнага ўплыву Русі на суседнія землі.

У 60—70 г. г. XII ст полацкія князі ў сувязі з аслабленнем княжаскай улады ў Полацку апынуліся ў палітычнай залежнасці ад смаленскіх князяў.

На поўдзень ад Полацка - Мінскай зямлі знаходзілася Тураўскае княства.

Да палавіны XII ст. феадалы гэтага княства падтрымлівалі палітычную сувязь з кіеўскім вялікім князем, у якога яны былі пераважна ў залежнасці Пачынаючы з канца XII ст. Тураўскае княства стала незалежным ад Кіева. Ад 1157 г. у Тураве ўстанавілі сваю ўладу патомкі кіеўскага князя Святаполка Ізяславіча.

У 70 — 80 г. г. XII ст. з састава Тураўскага княства выдзяліліся два новыя княствы: Пінскае і Лубравіцкае.

Не маючы значных матэрыяльных сродкаў і знаходзячыся пад уплывам мясцовага баярства, князі Турава - Пінскай зямлі замкнуліся ў вузкім коле ўласных мясцовых інтарэсаў і не прымалі актыўнага ўдзелу ў палітычным жыцці Русі.

У XIII ст. узмацнеўшае Галіцка - Валынскае княства, якое змагалася з літоўскімі князямі, імкнуўшыміся захапіць Валынскія землі старалася прыцягнуць да сябе княствы Турава - Пінскай зямлі Аднак яе князі не хочучы завастраць адносін з літоўскімі князямі, не прынялі саюза з Галіцка - Валынскім княствам Гэтым самым яны палітычна ізаліравалі і аслабілі сябе перад нашэсцем літоўскіх феадалаў

Акрамя вышэй памянутых, на тэрыторыі Беларусі былі і іншыя княствы.

Напрыклад тэрыторыя паміж Дняпром і сярэднім цячэннем Сожа з гарадамі: Орша, Копысь, Мсціслаўль, Прапойск уваходзіла ў састаў Смаленскага княства.

Землі па ніжняму цячэнню Сожа з Гомелем і Чэчэрскам належалі да чэрнігаўскіх князяў.

Заходняя частка тэрыторыі Беларусі ў XII і XIII ст. называлася Берасцейскай Зямлёй з цэнтрам у горадзе Берэсце (Брэст) Берасцейская зямля ў той час састаўляла поўночную частку Валынскага княства, якое ў XIII ст. распалася на рад феадальных княстваў Берэст і навакольваючыя яго землі належалі да Уладзіміра з валынскіх князяў. У XIII ст. Берасцейская зямля разам з другімі часткамі Валыні знайшлася пад уладай галіцка - валынскіх князяў.

Мінскі гадзіннікавы завод

На праспекце Імя Сталіна ў Мінску, насупраць парка імя Чэлюскінцаў узвышаюцца вялікія шматпавярховыя будынкі Гэта першыя корпусы будуемага тут Дзяржаўнага Мінскага гадзіннікавага завода У шостай пяцігодцы гэта буйнейшае прадпрыемства будзе ўведзена на поўную магутнасць. Пачынаючы з 1960 года, завод штогод будзе выпускаць два мільёны штук наручных жаночых гадзіннікаў „Мінск".

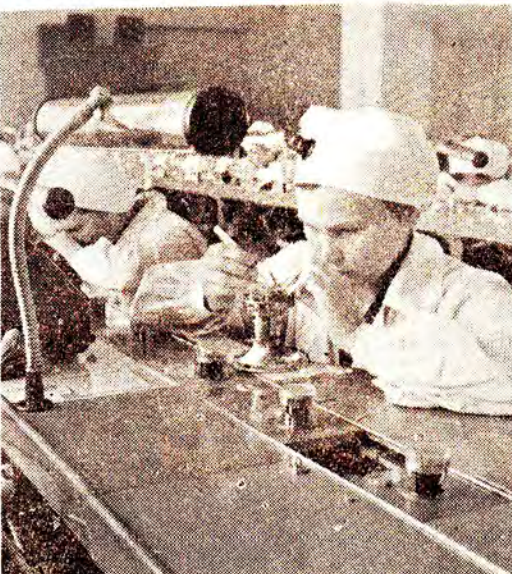
На здымку: Зборачны цэх. Пульсуючы канвеер для зборкі гадзіннікаў.

Гадзіннікі будуць высокай якасці на 16 рубінавых камнях мініятурных размераў з заводам на 30 гадзін

Асобныя дэталі гадзіннікаў настолькі малыя, што іх немагчыма разгледзець простым вокам. Такая дэталь, як вось баланса, напрыклад, мае даўжыню 3,13 міліметра, а дыяметр цапфаў, размешчаных на канцах восі, роўны 0,08 міліметра. Вага гэтай дэталі складае ўсяго толькі 0,005 грама. У адным напарстку змяшчаецца некалькі дзесяткаў тысяч такіх дэталей.

Для будаўніцтва завода адведзена пляцоўка ў 10 гектараў. Тут будуць узведзены 13 будынкаў, агульнай плошчай каля 40 тысяч квадратных метраў, у тым ліку пяць вытворчых корпусаў, лабараторыя, заводаўпраўленне, тэхнічнае вучылішча на 240 чалавек, сталовая на 400 месц і інш.

У канцы мінулага года быў пабудаван і пушчан ў эксплуатацыю першы механічны корпус. У ім размешчаны зборачны, механічны і інструментальны цэхі. У гэтым годзе ўступяць у строй яшчэ два вытворчыя корпусы.

На здымку: Работніца Ларыса Мачальская правярае вібрацыю валаска на спецыяльнай прыладзе.

Адначасова з будаўніцтвам завода рыхтуюцца і кваліфікаваныя кадры Яшчэ ў мінулым годзе 310 чалавек былі абучаны на Пензенскім гадзіннікавым заводзе. Усе яны працуюць на маладым прадпрыемстве ў якасці зборшчыкаў, лабарантаў, слесараў - інструментальшчыкаў, наладчыкаў аўтаматаў і токараў.

14 снежня 1955 года на заводзе быў пушчан першы канвеер. Цяпер у цэху зборкі працуюць 10 пульсіруючых канвеераў. Калектыў прадпрыемства вырашыў давесці выпуск гадзіннікаў у другім квартале гэтага года да 600-700 штук у дзень.

Для вырашэння гэтай задачы распрацаван і ажыццяуляецца рад арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў. На прадпрыемстве арганізавана сетка школ тэхмінімуму Сістэматычна вывучаюцца, абагульняюцца і шырока распаўсюджваюцца сярод рабочых перадавыя метады працы. Аналізуюцца прычыны адставання па асобных аперацыях, вышукваюцца шляхі іх ліквідацыі.

На прадпрыемстве працуе пераважна моладзь. Каля 300 комсамольцаў настойліва змагаюцца за павышэнне прадукцыйнасці працы. Многія з іх перавыконваюць вытворчыя нормы. Набыты вопыт яны ўмела перадаюць нядаўна прынятым на канвеер вучням-зборшчыкам.

Вялікая ўвага на прадпрыемстве ўдзяляецца якасці выпускаемай прадукцыі. Справа ў тым, што пападанне ў механізм гадзіннікаў у часе зборкі найдрабнейшай пылінкі выклікае астаноўку яго работы або ў лепшым выпадку, прыводзіць да вяласці ходу. Залішняя вільготнасць, пераменная і нізкая тэмпература ў цэхах таксама адмоўна адбіваюцца на якасці прадукцыі. Усё гэта патрабуе стварэння ў цэхах асаблівых умоў.

У зборачным цэху многа святла, падтрымліваецца ідэальная чыстата і пастаянна тэмпература. Ліналеўмавыя падлогі сістэматычна пакрываюцца тонкім пластам машыннага масла. Гэта забяспечвае акумуляцыю пылу, які збіраецца два-тры разы ў дзень. Усе работнікі цэха працуюць ў чыстых, белых халатах і касынках і ў спецыяльных скураных тапачках. Работнікам абавязкова робіцца манікюр. Не менш двух разоў у змену зборшчыкі праціраюць кісці рук 0,5-працэнтным растворам фармаліну.

Змагаючыся за паспяховае выкананне плана шостай пяцігодкі, рабочыя і інжынерна-тэхнічныя работнікі завода няспынна працуюць над удасканаленнем вытворчасці, укараненнем новай тэхнікі і перадавой тэхналогіі Група інжынераў працуе над выбарам лічыльных аўтаматаў для ўліку дэталей масавай вытворчасці. Канструктары завода распрацоўваюць новы прыбор для выпрабавання гадзіннікаў і інш

У механічным і інструментальным цэхах ідзе асваенне вытворчасці вымяральнага і рэжучага інструменту.

Калектыў будаўнікоў і рабочыя прадпрыемства аднадушна вырашылі закончыць будаўніцтва і асвоіць яго на поўную праектную вытворчую магутнасць датэрмінова — да канца 1959 года.

Г МАЖАЕЎ,
дырэктар Мінскага гадзіннікавага завода

На здымку: Механічны цэх. Работніца Ларыса Казімірская пратočвае плаціны гадзіннікаў на такарна-расточным поўаўтамаце.

Навіны навукі і тэхнікі

ТРЫ УРАДЖАІ БУЛЬБЫ У ГОД

Неабходна адразу агаварыцца — гэты спосаб вырошчвання бульбы нельга прымяняць на вялікіх масівах калгасных палёў, дзе амаль усе работы праводзяцца машынамі. У гэтым-жа выпадку пры дапамозе трактара можна толькі падрыхтаваць глебу пад пасеў, а ўсе астатнія работы трэба праводзіць асцярожна, уручную.

Новы спосаб вырошчвання бульбы, прадстаўляючы вялікае значэнне для агароднікаў, вельмі просты і шырока даступны. У лункі, размешчаныя ў квадратах 60 на 60 сантыметраў, саджаюцца цэлыя, не разрэзаныя клубні, якія перад тым неабходна яравізаваць. Клубні ў лунках трэба змяшчаць ростком уверх. Захаванне гэтых двух умоў скарачае перыяд росту і паспявання бульбы больш чым на два тыдні Прыкладна за 12 дзён да ўборкі першага ўраджаю ў міжрадкоўі высаджваецца другая чарга клубняў, а затым, такім-жа чынам трэцяя чарга. Прымяняючы раннеспелыя гатункі бульбы, можна з тойжа плошчы зняць на працягу лета паслядоўна тры ўраджаі.

Цікава адзначыць, што аўтарам новага спосабу з'яўляецца пенсіянер Г. Ф Шапаярын, які працаваў раней простым рабочым пры Навукова-даследчым інстытуце бульбянай гаспадаркі. Вынікі працы агародніка-вопытніка зацікавілі прафесара А. Г. Лорха і пазней заслужылі высокую ацэнку Вучонага савета інстытута.

СІЛА ЭЛЕКТРЫЧНАЙ ІСКРЫ

Ленінградскі інжынер Л. А. Юткін працуе над вывучэннем дзеяння электрычнай іскры, якая ўзнікае ў вадкім асяроддзі.

Вучоны прадбачыў, што іскра павінна раптам рассунуць часцінкі вады, якія, у сваю чаргу, павінны аказаць імгненны ціск на сценкі сасуда — гідраўлічны ўдар. Аднак доўгі час вопыты не пацвярджалі гэтых меркаванняў. У выніку ўпорнай працы Л. А. Юткіну ўдалося пабудаваць такі прыбор, пры дапамозе якога іскра праскаквае ў вадзе з вельмі вялікай хуткасцю. Пры гэтым вакол іскры не паспяваюць утварыцца пар і газы, сярод часцінак вады на працягу вельмі малай долі секунды ўзнікае свабодная поласць. У выніку гэтага часцінкі вады з велізарнай сілай ударяюць у сценкі сасуда, які разлятаецца, як пад дзяннем узрыву. Гэта з'ява названа электрагідраўлічным эфектам.

Пры дапамозе электрагідраўлічнага эфекта можна разбурыць любы цвёрды мінерал, дэфармаваць кавалак любога металу, калі яны знаходзяцца ў тым-жа вадкім асяроддзі, у якім узнікае іскра. Калі гідраўлічныя ўдары паўтараць вельмі хутка, ад іх рассыпаюцца ў дробны парашок нават такія цвёрдыя целы, як карунд.

С. ЯНОВІЧ

Родная глухамань

(1)

Вечарэла. Праменісты дыск сонца кранаў ледзь усхваляваныя, цёмназялёныя нівы збожжа. Недзе з-за кустоў бэзу пачаў падзьмуваць прыемны, халаднавы, вечаровы ветрык. Ад недалёкіх зараснікоў хмызняку пацягнула вільгаццю. Пагоднае, чыстае неба прадракала ясную ноч.

Пятро раскошна расцягнуўшыся на лавачцы са здавальненнем пазяхаў ды бесклапотна пазіраў недзе ў блакітную бездань неба. У густой сетцы галля аднекуль з'явілася рухлівая хмарка камароў і перасцерагальна спынілася якраз насупраць пятровага позірку.

— Трэба будзе зараз пайсці ў вёску — меркаваў. Досыць ужо гэтай пустой бяздзейнасці. Невядома толькі ці застану ў хаце Янка... гэта невядома...

Здалёк пачуліся нечыя крокі, потым рыпнулі веснічкі, потым нехта прыпыніўся за агарожай насупраць буйнага куста ружы... і шматзначна кашлянуў.

Зацікаўлены Пятро прыпадняў галаву і па-над кустом ружы ўбачыў усміхаючыся, заліты праменнямі заходзячага сонца, твар Янкі.

— Бач ты яго. Вось як прымасціўся. Проста дачнік — засмяяўся Янка. Ну, ну ўставай, хопіць камароў лічыць, а то стомішся... і так не палічыш.

— О!... аб ваўку думаю, а воўк тут — узрадаваўся Пятро, паціскаючы руку Янка. Добра, што з'явіўся, а то я ўжо страціў надзею, што застану цябе дома. Хадзем да нас. Зараз трэба будзе некуды накіравацца.–Ды што тут накіроўвацца. Ідзі апранайся і пойдзем у клуб. Ужо згадзілі гарманіста на ўсю ноч. Ідзі, ідзі хутчэй, апранайся — загаварыў Янка.

У клубе было амаль пуста. Ля ўвахода стаяла толькі некалькі дзяўчат ды юнакоў. Музыкант яшчэ не прыйшоў. Вядома, часу было досыць. На дварэ не пачало яшчэ нават змяркацца.

— Пакуль зыйдуцца, давай пагуляем у шашкі — запрапанаваў Янка.

Падцягнуўшы бліжэй вакна шахматны столік, расселіся на хістаючыхся зэдліках і пачалі выймаць з шуфляды ды расстаўляць пешкі.

— То як там у цябе Янка, сэрцовыя справы. Нешта не ўспамінаеш. Як гадуецца Алёна? Мы-ж ужо цэлых два тыдні не бачыліся. А тыдзень гэта так вялікі шмат часу, што магло здарыцца бог ведае што — прывычна пачаў распытваць сябра, Пятро.

— А вось, усё як след Пятрочак. Алёна ўчора паехала на вяселле. Стрыечны брат жэніцца — паведаміў таварыша Янка. Ты лепш расказаў-бы як там у цябе стаяць справы ў Беластоку. Апошні час ты нешта рэдка пачаў прыязджаць у сваю вёску. Мусіць не маеш часу — хітра закончыў.

Пятро намерыўся штось адказаць, як пачуліся за акном шматлікія галасы, потым у дзвярах з'явілася рослая постаць музыканта з чамаданам пад пахою, а за ім вясёлыя твары аднавяскоўцаў.

Клуб пачаў хутка запаўняцца гаманлівай моладдзю. Раптам прарэзліва зайграў гармонік, а праз хвіліну паліліся галосныя, шпаркія гукі полькі.

Пятро не ўмеў і па-праўдзе кажучы, не вельмі любіў гэты жвавы, борздкі танец. У астатніх гадах знаходзячыся ў горадзе, можна сказаць і цалкам адвык ад бадзёрай полькі.

— Ідзем Пятро, ты бяры гэтую чорную, а я другую — хутка загаварыў Янка.

— Не, не Янка. Я трохі так пабуду... я-ж адразу так не магу... ну, ведаеш мяне... ідзі, ідзі я... я разгледжуся трохі — загарачыўся Пятро, адыходзячы ўбок.

Калі толькі сціхлі гукі полькі, Янка хутка падыйшоў да Пятра.

— Ты, Пятро слухай... Хадзі пазнаёмлю цябе з адной. Добрая дзяўчына. Яна з Зарэчан... Дагэтуль да нас амаль не прыходзіла... Вось, стаіць там, паглядзі... во, во гэтая другая справа... першая Люба, а другая яна... што?

Пятро спярша крыху разгубіўся ад нечаканай прапановы Янкі, але пасля цікаўна зірнуў на яе...

— Ну што-ж, хадзем... — і няўпэўнена пакрочыў услед за Янкам.

— Маё прывітанне вам, дзяўчаткі — жартоўным тонам пачаў Янка сваю місію, па чарзе вітаючыся з кожнай. Вось пазнаёмся, Марыся, гэта мой лепшы сябра і саратнік, Пятро Рамейчук.

Пятро ўвесь чырвоны, збянтэжана глядзеў ў праменістыя, бурштынавага колеру, марысіны вочы, на яе гладка прычэсаныя шатэнавыя валасы з акуратным, роўным радком пасярэдзіне і злёгку пакручаныя над ілбом, на яе гладкі, загарэлы лоб, на дзе-ні-дзе пакрытыя вяснушкамі шчокі, на кшталтны нос, на ледзь прыкметна дрыжачую ад нечаканасці бародку, на роўную, натуральную лінію ружовых губ, на поўныя, хвалюючыя грудзі...

— „Вечар ціхай песняю над ракой"... дзесь ля дзвярэй пад меладычныя гукі гармоніка, незладжана зацягнуў любімую песню хор юнакоў і дзяўчат.

— Прашу, Марыся — нязграбна схіліўшыся, прамовіў Пятро.

Ці то з невыноснай духаты ў зале ці то ад нахлынуўшага хвалявання Пятру закруцілася ў вачах. У няспешлівых рытмах танца бачыў перад сабой толькі белыя, павольныя плямы твараў сваіх аднавяскоўцаў і... і чуў... адчуваў усёй сваёй існасцю прыемную цяплынь марысіных грудзей. Залётна казыталі твар кучарыкі яе валасоў...

— „Як я не мог яе спаткаць раней... як я не заўважыў яе, я-ж неаднаразова быў у Зарэчанах... ну яна мабыць была яшчэ тады маладзенькая, але... але потым..." — ліхаманкава разважаў Пятро асцярожна ставячы крокі ў рытм мелодыі. „Як я..." — гармонік неспадзявана змоўк. — „Ужо так хутка" — падумаў адхіляючыся і нерашуча прытрымаў яе далонь.

— Дзякую, Марыся...

Працяг будзе

Як Семятыцкі павет рыхтуецца да збору ўраджаю

У гэтым годзе ў Семятыцкім павеце ёсць 42,743 га азімых і яравых культур. Набліжаецца гарачы час уборкі ўраджаю.

Як рыхтуюцца да гэтага важнага перыяду работ ПОМ-ы, ГОМ-ы і індывідуальныя сяляне? У ГОМ-ах Семятыцкага павета ўжо ёсць адрамантаваных 307 такіх машын, як: жняяркі, снопавязалкі, малатарні і г. д. У майстэрнях ГОМ аў аднак знаходзіцца яшчэ 93 неадрамантаваных машын Нехапае запасных частак, якія ўжо даўно павінна была даставіць Цэнтраля сельскагаспадарчага забеспячэння ў Граеве.

Кіраўнікі ГОМ-аў маюць дэталёва распрацаваныя планы дапамогі індывідуальным сялянам. Існуе таксама добра распланавана суседская ўзаемадапамога. Ва ўсім павеце, суседскай узаемадапамогай ахоплены 350 сем'яў удоваў старых людзей, якія самі не здолелі-б сабраць свой ураджай.

ПОМ-ы маюць у сваім распараджэнні 36 машын і 22 трактараў падрыхтаваных да ўборкі ўраджаю. Створана 5 трактарных брыгад, якім ужо прызначана да абслужэння адпаведныя сельскагаспадарчыя кааператывы, з дакладна распрацаваным планам работ. Як у ГОМ-ах, так і ў ПОМ-ах нездавальняюча адбываецца рамонт малатарняў Прычынай гэтага з'яўляецца недахоп запасных частак. Дырэкцыя ПОМ імкнецца да 15 ліпеня закончыць рамонт малатарняў, але гэты тэрмін няпэўны.

Сяляне ў гэтым годзе падрыхтавалі 66 жняярак, 57 касілак, 6 снопавязалак, 552 малатарняў і 3.153 манежаў. Аднак яшчэ ў кожнай вёсцы можна пачуць наракання на недахоп патрэбных запасных частак, якіх нельга купіць у ГС-ах. У ГС-ах нельга таксама купіць многіх тавараў шырокага ўжытку, на якія дарма чакаюць сяляне.

Нам думаецца, што справа запасных частак да сельскагаспадарчых машын з'яўляецца справай неадкладнай і трэба каб урэшце зацікавілася гэтым Цэнтраля сельскагаспадарчага забеспячэння ў Граеве.

Дастаўкай патрэбных тавараў ў час жніва, у ГС-ы павінен заняцца ВЗГС у Беластоку.

А. О

Абяцанка—цацанка

У абяцанку - цацанку... бавіцца Аддзел Культуры Прэзідыума Павятовай рады нарадовай у Бельску, які ўжо 7 год абяцае выканчыць клуб у вёсцы Паўлы.

Кіраўнік Аддзела Культуры 7.II.1955 г. вы лаў ліст № 1-5 (12)55 да грамадзяніна Н. і запэўніў, што клуб будзе абавязкова выканчаны.

А як гэта ёсць у рэчаіснасці? Як паставілі зруб у 1949 годзе, так ён і стаіць сёння, толькі, што сёння ён значна знішчыўся.

Для Аддзела Культуры ў Бельску пара закончыць ігру ў абяцанку - цацанку і ўзяцца за работу, так каб пры ахвотнай дапамозе сялян з Паўлаў як найхутчэй закончыць пабудову клуба.

С. К.

Чакаем кінаперасоўкі

У Хомантоўцы папярэдне вельмі часта прыязджала кінаперасоўка Аднак мінула ўжо год, як чамусь болей не прыязджае.

А мо-б так Акруговае праўленне кіно ў Беластоку прыпомніла сабе аб вёсцы Хомантоўцы і хоць раз у месяц накіравала да нас кінаперасоўку?

МІКОЛА ДАРАШКЕВІЧ
Хомантоўцы
пав. Беласток

Нашы карэспандэнты і чытачы пішуць —

Добры прыклад

Сельгаскааператыў у Чыжах, пав Гайнаўка з'яўляецца вядомым не толькі ў нашым павеце але і ва ўсім ваяводстве.

На ўвагу ў гэтым кааператыве заслугоўвае моладзь якая актыўна ўключаецца ва ўсе кааператыўныя работы. Бачачы ў гэтым шырокія перспектывы яна ўжо не ўцякае з вёскі ў горад.

Грамадскім працоўным абавязацельствам моладзь у Чыжах пабудавала вясковы клуб, сарганізавала гурток мастацкай самадзейнасці, у які безупынна запісваюцца новыя энтузіясты песні.

У мінулым годзе адна толькі моладзь на прэмію атрымала 5 тысь. злоты і пераходны сцяг Павятовага Праўлення ЗМП у Гайнаўцы. Гэты сцяг моладзь Чыжаў здабыла за актыўную працу ў сельгаскаапертыве і за ўзорнае вядзенне вопытнага ўчастка па гадоўлі кукурузы.

Па прыкладу Чыжынскай моладзі пайшла ў гэтым годзе моладзь з Дубіч Асочных дзе таксама існуе сельскагаспадарчы кааператыў. На апошнім ЗМП-оўскім сходзе моладзь з Дубіч узяла на сябе наступныя абавязацельствы.

1 Актыўна дапамагаць ва ўсіх работах у сельгаскааператыве.

2. Стварыць вопытны ўчастак па вырошчванню кукурузы ўлічваючы навейшыя аграбіялагічныя метады.

3. Сарганізаваць гурток мастацкай самадзейнасці і шырока разгарнуць яго дзейнасць.

Кааператыўшчыкі засеялі ў нас поўгектара кукурузы, з чаго каля 20 араў ўзялі пад сваю апеку ЗМП-оўцы і вырашылі спаборнічаць са старэйшымі кааператыўшчыкамі за багаты ўраджай.

Расце і мацнее наш кааператыў у Дубічах Асочных. У гэтым годзе ўступіла ў яго двух новых членаў: Філіповіч і Нікалаюк Будуецца новая, прыгожая абора. І ў нас моладзь ідучы па прыкладу моладзі з Чыжаў бачыць што раз лепшыя перспектывы працы ў сельгаскааператыве

Выражаючы просьбу моладзі з Дубіч Асочных, заклікаю на старонках „Нівы" моладзь з Новаберазова і Койлаў, каб пайшла нашымі слядамі, узяла падобныя абавязацельствы і прыняла наш выклік на спаборніцтвы.

ВАСІЛЬ ЯНЮК
Дубічы Асочныя
пав. Гайнаўка

Чаму ГРН крыўдзіць?

Лукаш Скепка з вёскі Ягаднікі ў пачатку гэтага года меркаваў выканаць у маі абавязковыя пастаўкі мяса і прадаць дзяржаве двое цялят. Калі дачакаўся гэтых цялят, дык тады шкада стала прадаваць іх на абавязковыя пастаўкі таму, што былі яны вельмі прыгожыя і буйныя, быццам добрай расы. Пастанавіў Лукаш Скепка цялят гадаваць. Тады ён звярнуўся з просьбай у Прэзідыум ГРН у Старакорніне, каб дазволілі яму здаць мяса дзяржаве ў месяцы ліпені.

З гэтым таварышы з Прэзідыума не згадзіліся і пастанавілі Лукаша Скепку пакараць. Вырашылі яго справу накіраваць у Прысудную калегію.

Трэба прызнаць, што многім сялянам Прэзідыум адкладваў на пазнейшыя месяцы абавязковыя пастаўкі мяса. Нам здаецца, што Прэзідыум ГРН няправільна паступіў, калі не згадзіўся каб Лукаш Скепка здаў мяса на адзін месяц пазней. Тым больш, што Скепка з'яўляецца перадавым гаспадаром і павялічвае гадоўлю.

В. Я.

Будзем пашыраць свае веды аб роднай мове

З вялікай радасцю прыняла я вестку аб тым, што пры Беластоцкай Настаўніцкай Студыі адкрываецца кірунак Беларускай філалогіі завочнага навучання Хачу ад імя настаўнікаў беларускай мовы Гайнаўскага павета цераз „Ніву" падзякаваць нашаму Ураду і Партыі, якія даюць нам магчымасць павысіць свае кваліфікацыі. Будзем пашыраць свае веды аб роднай мове, аб жыцці беларускага народа, аб вялікіх яго сынах, аб выдатных пісьменніках.

Бо трэба ведаць, што беларуская літаратура, гэта не толькі Я Купала і Я. Колас, як кажуць некаторыя людзі. Беларуская літаратура — гэта багатая творчасць Дуніна Марцінкевіча, Фр. Багушэвіча, Багдановіча, Танка, Крапівы, Брыля, Кузьмы Чорнага і іншых беларускіх пісьменнікаў.

Будзем глыбей пазнаваць сваю багатую мастацкую літаратуру, яе прыгожасць і сілу

Я думаю, што кожны настаўнік беларускай мовы будзе студэнтам Завочнай Студыі Беларускай філалогіі пры Беластоцкай Настаўніцкай Студыі.

РУСАЧЫК АЛЕНА
Настаўніца школы
ў Трэсцянцы.

Супольнымі сіламі

Вёска Мелешкі знаходзіцца ад Беластока ў 40 км. Старыя людзі расказваюць многа цікавых рэчаў, якія мы цяпер слухаем амаль з недаверлівасцю. От хаця-б да вайны, мала хто з жыхараў Мелешкаў быў у Беластоку, таму, што дарога многа каштавала.

Яшчэ ёсць там многа старых, якія не ехалі цягніком. А ведаеце калі яны першы раз бачылі кіно. У 1939 годзе, калі прыйшла совецкая ўлада. Калі салдаты пачалі прыбіваць да сцяны белае палатно — ніхто не ведаў да чаго яно будзе патрэбнае.

Пасля вызвалення кіно пачало да нас прыязджаць штотыдзень. І так пятніца—дзень у каторым дэманструюць у Мелешках фільмы, сталася другой нядзеляй.

Аднаго разу прыйшла камісія і хацела замкнуць кіно з прычыны недакладнасці адносна процівапажарнай бяспекі.

Тады жыхары Мелешкаў супольнымі сіламі пастанавілі адрамантаваць вясковы клуб

Праўда, што каштавала іх гэта многа часу і працы, аднак цяпер яны зайсёды глядзяць новыя кінофільмы

Варта каб з сялян вёскі Мелешкі ўзялі прыклад тыя ўсе, якія хочуць глядзець фільмы ў сваёй вёсцы і чакаюць аж Акруговае праўленне кіно адрамантуе ім глядзельную залу.

АНАТОЛЬ НЕСТЭРЧУК
Мелешкі

Чакаем камісіі

У мінулым годзе, у нашай вёсцы Камень (Гайнаўскі павет) ліквідавана цераспалосіцу. Усе сяляне атрымалі калоніі. І з гэтаго яны ўсе вельмі задаволены. Засмучае іх толькі тое, што падзел на калоніі быў праведзен вельмі позна і таму добра яны не падрыхтавалі зямлі пад пасевы жыта Апрача таго, восенню ў мінулым годзе, мала было дажджоў, у выніку чаго пасевы жыта вельмі слабыя.

Такіх сялян як Змітро Супранюк і іншых моцна хвалюе справа неўраджаю жыта. Ужо цяпер відаць, што жыта будзе слабое.

Змітро Супранюк і іншыя сяляне напісалі заяву ў Аддзел сельскай гаспадаркі пры ПРН, каб адтуль прыехала камісія і паглядзела якія ўраджаі ў некаторых сялян у вёсцы Камень і каб прызнала ільготу ў абавязковых пастаўках жыта. Аднак гэтай хвалюючай справай не цікавяцца ў павеце і гэтым крыўдзяць многіх жыхараў вёскі Камень.

С. Д.

Уціхамірыць хуліганскія буянствы!

Давялося мне нядаўна пабываць у вёсцы Новасады, Беластоцкага павета. Там нагледзеўся я на хуліганскія буянствы неякага Язэпа Лясоты, з гэтай вёскі. Мае ён 22 гады і не дае папросту перайсці малодшым ад сябе цераз вуліцу Прыстае да старэйшых, а асабліва да жанчын, лаецца і г. д.

А можа-б так няствымным хуліганам, членам ЗМП, зацікавілася мясцовая зэтэмпоўская арганізацыя, а калі гэта не дапаможа, то Прысудная калегія пры Прэзідыуме ГРН у Ялоўцы

ЯНКА ІГНАШЮК
Беласток

Перад Святам песні і танца

На здымку: інструментальны гурток мастацкай самадзейнасці ў Браньску. Р.

Інструментальны гурток мастацкай самадзейнасці ў Браньску (Бельскі павет) арганізаваўся не вельмі даўно.

Здавалася-б, што ў гэтым няма нічога цікавага. Аднак ёсць.

Гр. Яніна Лапінская, — маладая і энергічная загадчыца гуртка, патрапіла яго сарганізаваць з людзей ва ўзросце ад 14 да 70 гадоў. Усе яны акуратна прыходзяць на заняткі і рэпетыцыі.

Прыгожай іх ігрой зацікавілася больш моладзі ў Браньску і дзеля таго стварыўся там ужо другі інструментальны гурток.

Пачуем іх усіх у Бельску, а можа нават і ў Беластоку пад час Свята песні і танца.

Клюковічам трэба дапамагчы

Шмат цікавых рэчаў можна даведацца чытаючы Цябе, „Ніва". Людзі пішуць да Цябе аб сваім жыцці і аб сваіх недахопах. Я таксама вырашыў напісаць Табе, як выглядае культурнае жыццё маёй вёскі — Клюковічы, Семятыцкага павета.

У нас няма клуба, не прыязджае кіно, хоць ёсць прыгожая мураваная школа, дзе па-маёму меркаванню, можна было-б паказваць фільмы. Ды, ані ЗМП у Клюковічах, ані ГРН гэтым не цікавіцца Справы і патрэбы агулу моладзі вёскі Клюковічы іх не кранаюць. І вось з недахопу карысных гульняў, моладзь арганізуе гульні па сваёй думцы п'е, гуляе, у карты грае і г. д.

Я звяртаюся да Цябе „Ніва", каб Ты зацікавілася нашымі патрэбамі і дапамагла нам.

Звярніся ад сябе і ад нас да Акруговага праўлення кіно ў Беластоку, каб яны ўспомнілі аб Клюковічах, а да Грамадскай рады нарадовай у Клюковічах, каб яна абмеркавала план і магчымасці і прыступіла да працы над пабудовай клуба.

ВІТАЛІЙ ЯНЧУК
Клюковічы

АД РЭДАКЦЫІ

Рэдакцыя выканае Вашу просьбу Ды пакуль будзе пабудаваны клуб у Вашай вёсцы, мы маючы на ўвазе патрэбы культурнага жыцця жыхараў Вашай вёскі, у прыватнасці моладзі, падаем Вам думку — пагаварыць з загадчыкам школы ў Клюковічах і пакуль, што стварыць у адной са школьных залаў, штосьці накшталт клуба Моладзь магла-б там сабірацца: пачытаць, паспяваць, пагуляць у розныя гульні і г. д.

Падумайце, ці наша прапанова магчымае да здзяйснення

Рэдакцыя

Ці ведаеце, што...

...да вайны бюджэт горада Беластока планаваны быў пераважна на адміністрацыю. Цяпер прызначаюцца мільёны злоты на будаўніцтва, рамонты памяшканняў, будовы школаў, дзіцячых садоў, асвету, культуру. У мінулым годзе на гэта выдана ў Беластоку больш 28 мільён. ў зл. У гэтым годзе бюджэт на будаўніцтва павялічаны ў два разы.

Адной з галоўнейшых работ распачатых у гэтым годзе з'яўляецца перабудова вуліцы Варшаўскай і Новаваршаўскай Яны атрымаюць асфальтовае палатно. Гэтая перабудова будзе каштаваць каля 7 мільёнаў злоты. Будуць перабудаваны таксама вуліцы Весялоўскага, Олейнічака, Малгажаты Фарнальскай і інш. Яшчэ ў гэтым годзе будуць пабудаваныя чатыры новыя жыллёвыя дамы, а ў 280 дамах правядзецца рамонт.

Дзякуючы ахвярнай дапамозе грамадскасці гор. Беластока яшчэ ў гэтым годзе ў 160 будынках абсталюецца водаправоды.

...У пяцігадовым плане бюджэт г. Беластока прадугледжвае пабудову 30-кілометравай водаправоднай лініі А ў канцы пяцігодкі пачнецца будаўніцтва вялікага газавога завода.

...Беластоцкая моладзь атрымае новую школу пры вул. Гроховай і яшчэ ў гэтым годзе пачнецца будаўніцтва двух новых школ. У 5-гадовым плане пабудуем іх яшчэ сем.

Не забываюцца таксама аб наймалодшых жыхарах.

Дагэтуль яны атрымалі 21 прыгожых дзіцячых садоў. Праектуецца пабудаваць новы дзіцячы сад пры вул. Юравецкай.

Р.

АГАФОН У БЕЛЬСКАЙ КНІГАРНІ

Цягнік ідзе, гудзіць вагон,
У акне наш Агафон.
Свіснуў, стануў паравоз,
Агафона ў Бельск прывёз.

Ля кнігарні, пад акном,
Глядзіць кніжкі Агафон.
— Беларускія, ёсць цікава?
Не, не відаць на выставах.

— Есць у вас «Беларуска мова»?
— Стойце, зараз падамо вам.
Прадавец кніжку шукаў,
Агафон з поўдня чакаў.

— Хадзі, пагледзі, брацішка,
У пылу гэтая кніжка.
За такую вось культуру
Трэба біці вас у шкуру.

АДКАЗЫ РЭДАКЦЫІ

ГР ПЯТРО МАРТЫНЮК — НОВАКОРНІНА, ПАВ. ГАЙНАУКА — Адносна атрымкі кніжак і падручнікаў па беларускай мове звяртайцеся ў кнігарню совецкіх кніжак у Беластоку вул. Кілінскага 10, якая ўладзіць Вашу справу.

ГР. МІКОЛА ГРЫКА — ПАДРЭЧАНЫ, ПАВ. БЕЛАСТОК. — Адносна атрымання працы па цікавячай Вас прафесіі звярніцеся пісьмова ў Акруговае праўленне кіно ў Беластоку, ул Сталіна 20, дзе атрымаеце дакладныя інфармацыі.

ГР. ЯНКА АХРЫМЮК — ВІЛЯНОВА, СЕМЯТЫЦКІ ПАВЕТ. — Просім Вас дакладна апісаць гэтую справу. Займемся ёю.

Арыфметыка гультая

— Ведаеш, Марылька, мая маці чатырыста рублёў авансу на працадні атрымала.
— А ты колькі?
— Нам на двaiх і гэтага хопіць. (Вожык).

„БАЛОН"

Даўней людзям горш жылося,
Драўляныя воз, меў восі
А цяпер, пабачце, як
Вышаў з моды «жалезняк».

Кожны чалавек вясковы
Хоча мецi воз гумовы.
Бо-ж цяпер «балоны» у модзе,
Ехаць возам не выходзіць.

Гаварыў Антон: — ей-богу,
Як выедзеш на дарогу,
Едзеш як-бы па шасэ,
На ўхабах не трасе.

Па каменнях не б'юць колы,
Меў хтось на карку гамолу.
Нават слабенькі «балон»
Вытрымае дзесяць тон.

Грэсь пытае ў Антона:
— Пазычце куме «балона».
— А куды-ж вы, куме Грэсь?
— Ехаць думаю на фэст.

— Запрагайце, калі ласка,
Вазьміце і мае Параску.
— Забяру шчэ-й вас Антон,
Усіх пасаджу на «балон».

Ужо Гандзя прышла з сынам,
З Параскаю ідзе Паўліна,
Суседа вядзе Антон,
Усе сядаюць на «балон».

Гаспадар Грэсь, па прыкладу,
Пакляпаў кабылку з-заду.
Ужо ўлазіў на «балона»
Бачыць, бяжыць сын хрышчоны.

— А куды ты, Агафон?
— Забярыце на «балон»,
Хачу ехаці на фэст.
— Ну дык хутчэй, сынку, лезь.

І паселі хто дзе мог,
Хто на сена, хто ў гарох.
Кожны на «балон» улез
І паехалі на фэст.

. . . .

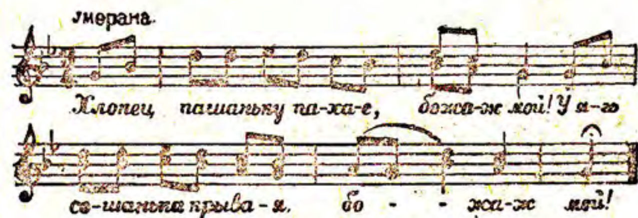
А ў царкаўцы б'юць у звоны,
Грае рэха, плывуць тоны —
Няхай будзе пахвалёны
Той, хто з думаў «балоны».

У небе цешыцца Ісус,
Што не б'е на бруку воз.
Глядзіць: — кожны беларус
Мае ўласны аўтабус...

КОРАНЬ

Хлопец пашаньку пахае

(Народная беларуская песня).

Хлопец пашаньку пахае,
Божа-ж мой!
У яго сошанька крывая,
Божа-ж мой!

Прыйшла к яму кудравая,
Божа-ж мой!
— Вазьмі мяне, хлопец, замуж,
Божа-ж мой!

Хлопец здуру ажаніўся,
Божа-ж мой!
Навек бабай падавіўся,
Божа-ж мой!

А ні міскі, а ні лыжкі,
Божа-ж мой!
Пазесілі тры калыскі,
Божа-ж мой!

Ён не ведаў...

Гэта здарылася яшчэ перад вайной Адзін цікавы падарожны наведаў увесь горад Прыпяцкова зайшоў да грамаднай стайні і ўзіраецца на каней

І вось улятае дзяжурны афіцэрчык і бачыць, што ходзіць нейкі грамадзянін Пачынае на яго крычаць.

— Якім правам вы тут увайшлі? Вы не ведаеце, што гэта афіцэрская стайня?

— Прабачце — калі ласка, я не ведаў — адказвае падарожны — а я ўсё думаў, што гэта яна... конская...

Р.

Невялікі горад...

— З кім ты гэта ажаніўся... да яе-ж цэлы горад хадзіў...

— О ей, вялікі там горад! Дзве тысячы жыхараў

Умее

— Што ты, татка, робіш?
— Бульбу с...ж...
— А чаму мяне не клічаш?
— Бо ты не ўмееш
— Як-жа гэта не ўмею Рана сёння я як насадзіла бульбы ў жывот, дык чуць устала

Прыслаў Лёнік Лукша
вёска Шымкі

Ёй таксама патрэбна...

— Агафонава! — Даражэнькая! Пазычце мне калі ласка качалку...

— Не магу, мілая мая, не магу, бо яна мне патрэбна, я таксама яшчэ чакаю на свайго...

Хто жэніцца

Пеця з бацькам наведваюць заапарк.

— Тата — што гэта за звер? — пытаецца Пеця

— Гэта асёл — адказвае бацька

— А гэта, што каля яго стаіць?

— Як-бы табе сказаць.. гэта... жонка асла.

— Тата — то аслы таксама жэняцца?

— Толькі аслы — сынок... Толькі..

Р.

Калі так

Яна вярнулася з адпачынку Сустракаючы, узрадаваны мужык пытаецца:

— Скажы, мілая мая, ці ты хоць была мне верная?

— Пэўна! Таксама як ты мне!

— Ну калі так, то я ўжо больш на адпачынак не пушчу цябе!

Р.

УДзядковічах, Семятыцкага павета ёсць клуб, але так занедбаны, што страх у яго ўвайсці. Не было каму залажыць зарваных даховак — піша наш карэспандэнт М. К. Лажджы знішчылі падлогу. Моладзь не мае магчымасці з яго карыстаць — таму распіваецца і валочыцца па вёсцы. Р.

Гэээй... ухнееем...

Дзве крамы — дзве шыльды

Ну што-ж... і крама такая самая як іншыя і шыльда такая самая як і другія.

А знаходзяцца некаторыя людзі (пераважна бабы) што гавораць, каб гэту краму ліквідаваць. І то хутка.

А чаму гэта так? Навошта? Што такое? Што ў цэлай краме не знойдзеце мукі, хлеба, цукру, солі і іншых харчавых прадуктаў?

Ну дык што? Але там ёсць «чыстая», «кмінкойка», «зубройка», «жалудкоевая» і спірытус на 95 проц. Водка, водка, толькі паглядзець, дык у галаве закруціцца Час ад часу хтосьці зойдзе: фурман, шафёр, работнікі і вучні.

Не — не можна сказаць, што яны й краме водку п'юць. Гэтага прадаўшчыца не дазваляе. Але побач можна піць колькі душа прагне. Там цэлы дзень „майка".

А міліцыя? Нічога дрэннага пра яе не можна сказаць. Часам толькі паглядзяць і пасмяюцца — вядома «майка». Ну дык цяпер падумайце самі! — Можна такую краму ліквідаваць? А калі так ужо хочаце змяніць — то толькі шыльды. Яна была патрэбная да 1 студзеня г. года А потым самі ведаеце — барацьба з алкаголям.

Бацькі горада. Лепшы падумалі так: адна крама пры вул. ген Сікорскага і так усіх не абслужыць. Навошта маюць быць нездаволеныя?

Ліквідаваць трэба такія тавары, якія пераважна хутка псуюцца і даць... водачкі. Яна то ніколі не псуецца.

А шыльда? Хай будзе тая самая Ці-ж гэта водка не залічваецца да «спажывецкіх» прадуктаў? Залічваецца! Яшчэ-й да першай патрэбнасці

А другая крама?

Гэта ідзе гутарка наконт крамы ў Калаках, Замброўскага павета.

Тут было б і грэх ліхое слова сказаць. Яе завуць «буфет».

Водкі і віна тут хоць упіліся — розных гатункаў. А закусачка — заўсёды адна — селядцы.

Што там вельмі брудна? Ну дык што? Навошта падмятаць калі зараз зноў будзе поўна смецця. Але, за тое, гэты буфет з'яўляецца адным арыентацыйным пунктам у Калаках.

Вось напрыклад не засталі Вы ў канторы старшыні ГС-у гр. Янку Касак ўскага Ой смяяліся-б з Вас жыхары вёскі Калакі, каб Вы яго шукалі дзе ў другім месцы, а не ў «буфеце».

Мужык чамусці доўга не вяртаецца з работы Тады баба адстаўляе гаршкі бярэ што якое ў руку і ідзе ў буфет.

Гэты «буфет», мілыя мае, як марскі ліхтар на бурлівым моры.

Ну вось цяпер скажыце самі, можна такія «установы» ліквідаваць?

ВЕРАС

ВЯЛІКІ КОНКУРС

ХОЧАШ ВЫЙГРАЦЬ:

фотаапарат
ручны гадзіннік
будзільнік
несэсэр дамскі
скураны партфель
цэнную кніжку

— Вазьмі тады ўдзел у ІІ-ім Вялікім літаратурным конкурсе! «Пазнаем пісьменнікаў Беларусі»

У сённяшнім нумары змяшчаем другі купон Вялікага літаратурнага конкурсу.

Умовай конкурсу з'яўляецца: адгануць імя і прозвішча пісьменніка, назваць загалоўкі яго выдатнейшых твораў Якія творы чытачу найбольш падабаліся і чаму Звесткі аб яго жыцці і творчасці (на асобным паперы)

Увага!

Напісаць на канверце дакладны свой адрас.

Купоны трэба дасылаць у 10-дзённым тэрміне пасля выхаду кожнага нумара.

Яго твор — „Новая зямля"

Удзел у латарэйным розыгрышы ўзнагарод возьме толькі той, хто прышле ўсе 10 правільна развязаных купонаў.

КУПОН II

Імя і прозвішча пісьменніка ....
....
Яго творы ....
....
Мне найбольш падабаліся творы ....
....

Імя ....
Прозвішча ....
Адрас ....

Футбольная ліхаманка

Многія з нас хварэюць на футбольную ліхаманку.

Што праўда ў Беластоку ўмовы для футбола не выключныя. Стадыён у нас горшы ад Варшаўскага і даехаць да яго трудней, таму, што гарадская камунікацыя не дае дадатковых аўтобусаў на матч. Але гэта не перашкаджае захварэць на хранічную хваробу, зародак якой сядзіць у нас з дзяцінства калі мы мячом выбівалі для суседзяў вокны.

У апошні час гэтая хвароба прыняла вострыя формы, але тут няма чаго здзіўляцца: на тое-ж і футбольны сезон.

Пасля апошняга футбольнага матча, сядзімо мы ўсёй сям'ёю пры абедзе, а малы Сцяпанка з цэнтра хрэн да сябе цягне

Адабраў я ў яго хрэн, перадаю жонцы і кажу:

— Нясі яго ў аўт. Для малых хрэн школны... — а жонка замест аўта, адпраўляе хрэн на правы край.

Падаюць салодкае, а Сцяпанка катлета не з'еў, і за кісялём цягнецца. Я яго цераз стол лыжкай па ілбе пачаставаў. Сцяпанка ў плач, жонка крычыць:

— Што гэта такое?!

— Штрафны ўдар — адказваю.

Зразумела, пачаўся шум на сталовай пляцоўцы. Каб супакоіць нервы прашу падаць мне з корнера графін з вадою, а жонка круціць пальцам ля ілба ды кажа:

— Ты ўжо зусім з'ехаў з глузду са сваім футболам.

Пабег я да доктара, атрымаў на два дні вызваленне ад працы. Прыходжу потым ва ўстанову, а персанальная працягвае мне папярэджанне аб звальненні.

Паказваю пасведчанне ад доктара ды кажу:

— Асцярожна грамадзяначка, гэта ўдар „паза ігры" У час хваробы нельга звальняць чалавека з пасады.

Яна зразу і павесіла нос як варатар, якому мяч убілі.

Вяртаюся са службы дамоў, а ў хаце пуста, жонкі няма, дзяцей таксама няма і абеду няма, а на стале запіска:

„Мы выехалі да мамы. Або я, або футбол — выбірай".

Тут я схапіўся за галаву — вельмі-ж ужо нечаканым быў гэты гол.

Дзядзька Лявон

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ Адрас рэдакцыі: гор Беласток, вул Кілінскага 7/1, Тэлефоны: Гал рэдактар і сакратарыят 25 89, аддзелы рэдакцыі 36 43 Умовы падпіскі: на 6 месяцаў — 15 зл 60 гр, на 3 месяцы — 7 зл 80 гр. Падпіску прымаюць паштовыя ўстановы і пісьманосцы. Konto NBP I Oddz. Miejski Nr 102-7-161 w Białymstoku.
Паліграфічнае прадпрыемства ў Беластоку Т-7-1780

